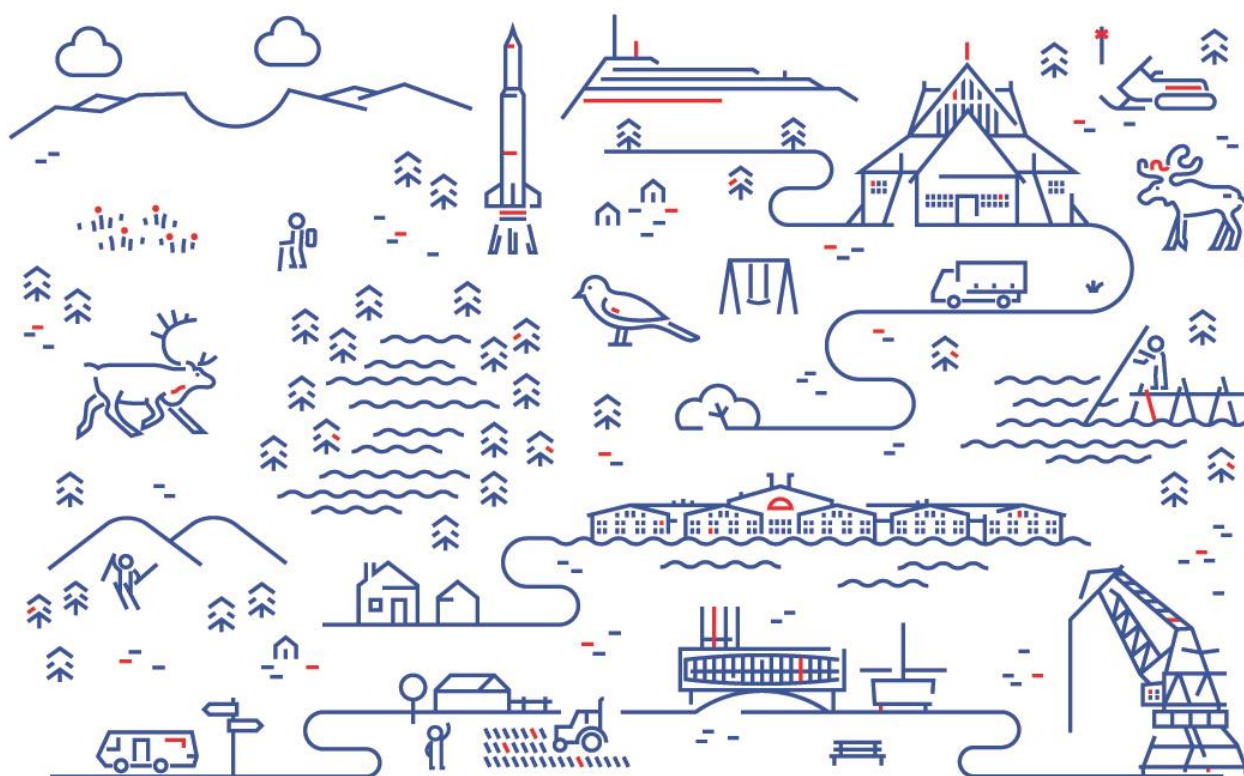

Länsförsäkringar Norrbotten

Rapport om solvens-
och finansiell ställning

2018

Sammanfattning

A. Verksamhet och resultat

Länsförsäkringar Norrbotten (bolaget) är ett ömsesidigt försäkringsbolag vilket innebär att bolaget ägs av försäkringstagarna. Bolaget har koncession för sakförsäkring. Varumärket delas med andra bolag och dessa äger tillsammans Länsförsäkringar AB (LFAB) som i sin tur har ett antal dotterbolag. Genom förmedlad affär från LFAB:s dotterbolag Länsförsäkringar Sak Försäkring AB, Länsförsäkringar Fondliv Försäkrings AB samt Länsförsäkringar Bank AB så erbjuds ett brett utbud av liv-, hälsa- och djurförsäkringar samt bank- och fondtjänster. Hela Länsförsäkringar-sfären kallas i denna rapport hädanefter för federationen.

Den sedan några år tillbaka kraftiga kundtillströmningen inom sakförsäkring har fortsatt under 2018.

Det försäkringstekniska resultatet uppgick till 38 169 tkr. Totalavkastningen på placeringstillgångarna uppgick till 3 procent.

Även bolagets volymer inom bank har fortsatt att utvecklas mycket positivt.

På en övergripande nivå bedöms att ingen materiell förändring av Verksamhet och resultat skett under år 2018.

B. Företagsstyrningssystemet

Försäkringsaffär har sin grund i risktagande och därför är företagsstyrningssystemet, som inkluderar riskhanteringssystemet, uppbyggt på ett riskbaserat sätt. Processer och funktioner finns på plats och fungerar tillfredsställande. Anpassningen till Solvens II-regelverket som har pågått under flera års tid har förbättrat företagsstyrningssystemet. Det processororienterade arbetssättet samt det arbete som utförs av de centrala funktionerna leder till ständiga förbättringar inom företagsstyrningen.

Under 2018 har Anders Långström utsetts till ny vd för bolaget.

Ansvarig för internrevisionsfunktionen och ansvarig för aktuariiefunktionen har från 2018 anställts hos bolaget, istället för att ha dessa funktioner utlagda.

I samband med att den nya dataskyddsförordningen (GDPR) trädde i kraft 2018 har bolaget utsett ett dataskyddsombud. Den nya lagen om försäkringsdistribution med därtill hörande föreskrifter (IDD), En är en annan ny reglering som bolaget har haft att implementera i verksamheten, som bl.a. medfört delvis nya krav på lämplighetsprövning av personal.

C. Riskprofil

Kapitlet beskriver bolagets riskprofil nedbrutet i olika riskkategorier. Bolaget är främst exponerat mot marknadsrisk och teckningsrisk.

Bolaget genomför årligen en egen risk- och solvensanalys (ERSA) där känsligheten för olika typer av risker stresstestas. Resultaten visar att bolaget har förmåga att motstå även kraftigt negativa scenarier i både intjäning och nedgång på de finansiella marknaderna.

Bolagets kapitalsituation är god och solvenskapitalkvoten uppgår per 2018-12-31 till 242 %. Bolagets kapital i förhållande till minimikapitalkravet uppgår till 968 %. Motsvarande nyckeltal för 2017 var 241 % respektive 963 % vilket innebär att bolaget har haft en stabil utveckling under perioden avseende solvensberäkningarna. På en övergripande nivå bedöms att ingen materiell förändring av riskprofilen skett under år 2018.

D. Värdering för solvensändamål

Bolaget värderar tillgångar och skulder i den finansiella redovisningen enligt så kallad lagbegränsad IFRS (IFRS). Tillgångar och skulder ska omvärderas i de fall Solvens II-regelverket föreskriver andra värderingsregler än IFRS. Den enskilt största omvärderingen på tillgångssidan är aktier och andelar i dotterbolag. På skuldsidan har försäkringstekniska avsättningar störst skillnad mellan IFRS och Solvens II. Kapitlet beskriver dels på vilka grunder och antaganden värdering har skett och dels redovisas de aktuella monetära skillnaderna per 31 december 2018 mellan IFRS-värdering och Solvens II-värdering. På en övergripande nivå bedöms att ingen materiell förändring av värderingsprinciper för solvensändamål skett under år 2018.

E. Finansiering

Kapitalplaneringen är integrerad med affärsplaneringen och genomförs därmed årligen. Målsättningen med planen är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som affärsplanen medför. Kapitalbasen i bolaget består endast av primärkapital nivå 1 och tillåts därför i sin helhet täcka solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav. Kapitalbasen har ökat med ca 5 % jämfört med 2017 och förklaras framförallt av en ökning av obeskattade reserver (ökad säkerhetsreserv) samt en ökad omvärdering av aktier i dotterbolag (ökad värde på underliggande tillgångar). Bolaget använder Standardformeln för beräkning av kapitalkrav. Solvenskapitalkravet och minikapitalkravet har samtidigt ökat med ca 5 % jämfört med 2017 och förklaras framförallt av ökad skadeförsäkringsrisk och motpartsrisk. På en övergripande nivå bedöms att ingen materiell förändring av finansiering skett under år 2018.

Länsförsäkringar Norrbotten

Rapport om solvens-
och finansiell ställning

2018

Innehåll

A. Verksamhet och resultat	1
A.1 Verksamhet.....	1
A.2 Försäkringsresultat.....	2
A.3 Investeringsresultat	3
A.4 Resultat från övriga verksamheter.....	3
A.5 Övrig information.....	4
B. Företagsstyrningssystemet.....	4
B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet.....	4
B.2 Lämplighetskrav	8
B.3 Riskhanteringssystemet inkl. egen risk- och solvensbedömning	8
B.4 Internkontrollsystem	12
B.5 Internrevisionsfunktion.....	13
B.6 Aktuariefunktion	14
B.7 Uppdragsavtal.....	14
B.8 Övrig information.....	14
C. Riskprofil	15
C.1 Teckningsrisk.....	19
C.2 Marknadsrisk.....	22
C.3 Kreditrisk.....	29
C.4 Likviditetsrisk.....	32
C.5 Operativ risk.....	33
C.6 Övriga materiella risker	35

C.7 Övrig information.....	35
D. Värdering för solvensändamål.....	36
D.1 Tillgångar	36
D.2 Försäkringstekniska avsättningar.....	38
D.3 Andra skulder.....	44
D.4 Alternativa värderingsmetoder	45
D.5 Övrig information.....	46
E. Finansiering	46
E.1 Kapitalbas.....	46
E.2 Solvens- och minimikapitalkrav	49
E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.....	50
E.4 Skillnader mellan Standardformeln och använda interna modeller	50
E.5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet	50
E.6 Övrig information.....	50
BILAGOR QRT-rapportering	

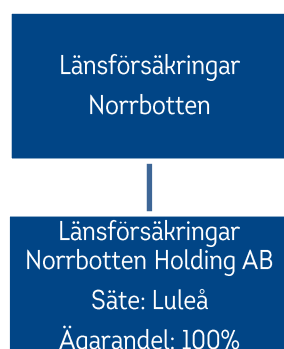
A. Verksamhet och resultat

A.1 Verksamhet

A.1.1 Om bolaget

Ägarstyrning och operativ organisation

Bolaget är ett ömsesidigt försäkringsbolag. Det innebär att bolaget ägs av försäkringstagarna. Ägarnas inflytande utövas av 38 fullmäktigeledamöter, valda av försäkringstagarna. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som för närvarande består av nio ledamöter. Utöver dessa ingår två personalrepresentanter och verkställande direktör (VD) i styrelsen. Bolagets verksamhetsområde är 14 kommuner inom Norrbottens län. Bolaget är ett av Länsförsäkringsgruppens 23 ömsesidigt ägda länsbolag, vilka samverkar genom det gemensamt ägda bolaget LFAB. Bolagets ägarandel i LFAB är 1,4%.

Figur Dotterbolag och anknutna företag per 31 december 2018

Bolaget äger fastigheter indirekt genom en ägarandel i ett av federationen samägt fastighetsbolag, Humlegården. Innehavet i Humlegården ägs via bolagets helägda dotterbolag, Länsförsäkringar Norrbotten Holding AB.

Extern revisor och finansiell tillsyn

Bolaget står under tillsyn av Finansinspektionen, <http://www.fi.se>. Bolagets revisor är Anders Linné, auktoriserad revisor Deloitte AB, <http://www.deloitte.se>.

Betydande affärshändelser under rapporteringsperioden

Kundtillströmningen inom sakförsäkring har under året varit fortsatt mycket god, vilket bedöms vara en följd av bolagets erkänt goda och personliga service i kombination med en effektiv försäljningsorganisation.

Bankens verksamhet har också fortsatt att utvecklas på ett positivt sätt, framför allt genom kraftigt ökade utlåningsvolymmer.

A.2 Försäkringsresultat

Försäkringsresultat per affärsgrän (tkr)	2018	2017
Skadeförsäkringsförpliktelser		
Försäkring avseende inkomstskydd	4 173	19
Ansvarsförsäkring för motorfordon	-11 561	-14 952
Övrig motorfordonsförsäkring	32 513	26 488
Försäkring mot brand och annan skada på egendom	8 577	29 483
Totalt försäkringsresultat skadeförsäkringsförpliktelser	33 702	41 038
Icke-proportionella skadeåterförsäkringsförpliktelser		
Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring	-190	1 042
Icke-proportionell ansvarsförsäkring för motorfordon	-3 713	-4 597
Icke-proportionell egendomsåterförsäkring	10 305	4 619
Totalt försäkringsresultat icke-proportionella skadeåterförsäkringsförpliktelser	6 402	1 064
Livförsäkringsförpliktelser		
Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser	-1 771	208
Livförsäkringsförpliktelser		
Livåterförsäkring	-164	161
Totalt försäkringsresultat	38 169	42 471

Tabell Försäkringsresultat per affärsgrän 2018 jämfört med föregående år.

Bolaget är enbart verksamt i Sverige. Bolaget har under året haft en positiv beståndsutveckling på total nivå. Premieinkomsten i sakförsäkring för egen räkning ökade med 5 procent och försäkringsärsättningar för egen räkning ökade med 12 procent jämfört med föregående år. Avvecklingsresultatet för direkt försäkring uppgick till 662 (679) tkr. Under verksamhetsåret ökade driftskostnaderna för egen räkning med 7 procent jämfört föregående år.

A.3 Investeringsresultat

Investeringsresultat per tillgångslag (tkr)	2018	2017
Aktier och andelar	6 139	53 435
Aktier och andelar i dotterföretag (Solvens 2)	17 687	14 811
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 475	5 077
Övriga fordringar	-10 128	-8 190
Övriga finansiella placeringstillgångar	7 403	6 477
Derivat	17 178	15 040
Summa	39 754	86 650

Tabell Intäkter och kostnader per tillgångslag 2018 jämfört med föregående år.

Resultatet avser moderbolagets legala bokslut justerat med övervärdet som tillkommer i Solvens II balansräkningen avseende omvärdering av aktier och andelar i dotterföretag.

Resultatet i finansförvaltningen blev lägre än förväntat. Största delen av investeringsresultatet kommer från värdeuppgång från fastighetsaktier. Även kapitalförsäkringar har bidragit positivt till resultatet. På räntesidan är det främst företagsobligationer som har bidragit positivt till resultatet. Avkastningen för totala portföljen blev 3 (6) procent.

Vinster och förluster som påverkar eget kapital

Rapport över förändringar i eget kapital för moderbolaget (tkr)	Övrigt eget kapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt kapital
Ingående balans 170101	10 899	262 393	40 124	313 416
Vinstdisposition	-	40 124	-40 124	-
Årets resultat	-	-	48 904	48 904
Utgående balans 171231	10 899	302 517	48 904	362 320
 Ingående balans 180101	 10 899	 302 517	 48 904	 362 320
Vinstdisposition	-	48 904	-48 904	-
Årets resultat	-	-	9 153	9 153
Utgående balans 181231	10 899	351 421	9 153	371 473

Tabell Vinster och förluster som påverkar eget kapital per för år 2018 och föregående år

Alla vinster och förluster i bolaget redovisas i årets resultat och påverkar på så sätt det egna kapitalet. Bolaget har inget övrigt totalresultat.

Investeringar i värdepapperisering

Bolaget har inga investeringar i värdepapperiserade tillgångar.

A.4 Resultat från övriga verksamheter

Bolaget erbjuder och förmedlar ett brett utbud av liv-, hälsa-, och djurförsäkringar samt bank- och fondtjänster genom avtal med LFAB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta.

Intäkter och kostnader från övrig verksamhet (tkr)	2018	2017
Övriga intäkter	24 668	22 147
Övriga kostnader	-21 690	-19 873
Summa	2 978	2 274

Tabell Intäkter och kostnader från övrig verksamhet 2018 jämfört med föregående år.

Bankverksamheten har en positiv utveckling på marknaden. Resultatet i den lokala bankaffären förbättrades och banken redovisade ett positivt årsresultat. Kreditförlusterna var på en låg nivå. Livförsäljningen var lägre än förväntningarna.

Leasingavtal

Bolaget har inga operationella leasingavtal.

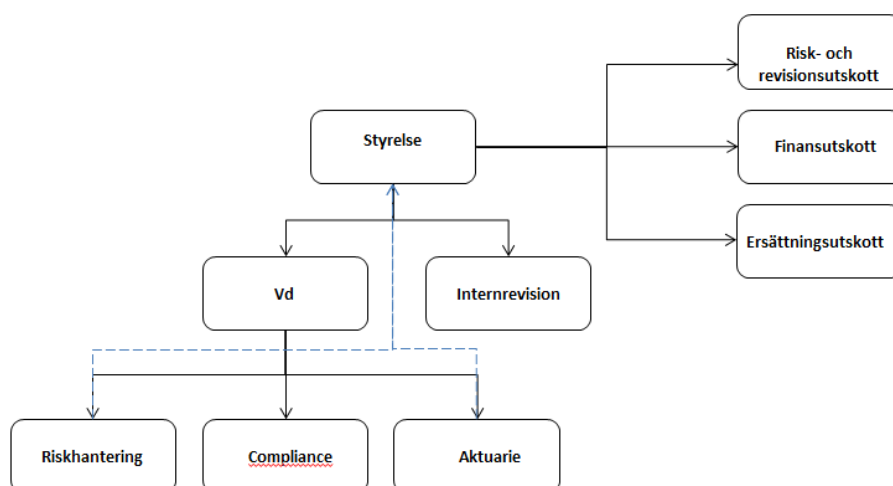
A.5 Övrig information

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande verksamhet och resultat.

B. Företagsstyrningssystemet

B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet

B.1.1 Strukturen hos förvaltnings- och ledningsorganen

Figur Förvaltnings- och ledningsorganen

Styrelsen

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning och ska fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och övergripande natur, som rör bolagets verksamhet. Detta innefattar:

- Upprätthålla ett ändamålsenligt företagsstyrningssystem och riskhanteringssystem inklusive fastställande och godkännande av styrande dokument samt kontinuitetsplanering.
- Fastställa en ändamålsenlig operativ organisation för bolaget, verksamhetens mål och strategier samt se till att det finns effektiva system för intern kontroll och riskhantering.
- Upprätthålla den interna styrningen och kontrollen inklusive förvaltningsmetoder samt rapporteringsrutiner.
- Säkerställa uppfyllnad av lämplighetskrav inom styrelsen samt bolagets centrala funktioner.
- Säkerställa genomförande av ERSA (Egen risk- och solvensanalys).
- Säkerställa att utlagd verksamhet sker i enlighet med gällande regelverk.
- Ansvara för bolagets ersättningssystem.
- Tillsätta utskott.
- Kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning.
- Regelbundet behandla och utvärdera bolagets riskutveckling och riskhantering.

Styrelsen har utsett en VD med uppgift att sköta bolagets löpande förvaltning inom ramen för styrelsens instruktioner.

Bolagets styrelse och VD ska säkerställa ett effektivt flöde av information inom bolaget och att information från riskhanteringssystemet löpande beaktas i bolagets beslutsprocesser.

Utskott som stödjer styrelsen

Risk- och revisionsutskottet är ett utskott till bolagets styrelse vars ledamöter är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Utskottet utgörs av styrelsen i sin helhet. Syftet med utskottet är att bereda revisionsfrågor och att kvalitetssäkra bolagets interna styrning och kontroll vad gäller finansiell rapportering, riskhantering och riskkontroll, regelefterlevnad och övrig intern styrning enligt vad som följer av aktiebolagslagen (2005:551) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014. Utskottet granskar och bereder riskrapporten i syfte att säkerställa dess ändamålsenlighet och omfattning, därutöver bidrar utskottet till ERSA bland annat genom att stödja i framtagande av scenarier och stresstester.

Finansutskottet ansvarar för att löpande följa utvecklingen av bolagets tillgångar och fattar beslut om placeringar inom de ramar som styrelsen beslutat. Utskottet tar även fram förslag till eventuella förändringar av normalportföljen och det regelverk som styr bolagets kapitalförvaltning. Utskottet ska rapportera utskottets arbete, iakttagelser och ställningstaganden till styrelsen.

Ersättningsutskottet beslutar om ersättning och övriga anställningsvillkor till VD och bereder frågor och principer för ersättning och andra anställningsvillkor för företagsledningen inför behandling av styrelsen.

Centrala funktioner

Nedan följer en kort beskrivning av de centrala funktionerna internrevision, compliance (regelefterlevnad), riskhantering och aktuarie:

- Internrevisionsfunktionen är en funktion för oberoende granskning som är direkt underställd styrelsen. För detaljer se kapitel B.5.
- Compliancefunktionens övergripande mål är att säkerställa att affärsverksamheten bedrivs i enlighet med externa och interna regelverk. För detaljer, se kapitel B.4.
- Riskhanteringsfunktionens övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker och analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till VD och styrelse i riskhanteringsfrågor. För detaljer, se kapitel B.3.1.
- Aktuariefunktionen ska samordna och svara för kvaliteten i beräkningen av försäkringstekniska avsättningar. Aktuariefunktionen ska även bidra till riskhanteringssystemet, främst genom att övervaka arbetet med aktuariernas bidrag till relevanta delar av riskberäkningarna. Aktuariefunktionen ska också yttra sig över policyn för tecknande av försäkringar och lämpligheten av återförsäkringslösningarna. För detaljer, se avsnitt B.6.

B.1.2 Materiella ändringar i företagsstyrningssystemet

Under 2018 har Anders Långström utsetts till ny VD för bolaget.

Ansvarig för internrevisionsfunktionen och ansvarig för aktuariefunktionen har anställts hos bolaget, istället för att ha dessa funktioner utlagda.

B.1.3 Företagsstyrningssystemets lämplighet

Bolaget är ett ömsesidigt ägt bolag, vars ändamål och uppdrag är att främja försäkringstagarnas (ägarnas) ekonomiska intressen genom att erbjuda enkla och konkurrenskraftiga bank- och försäkringslösningar som möter kundernas behov av ekonomisk trygghet. För att erbjuda ett komplett försäkringsutbud erbjuder bolaget både egna produkter och förmedlar produkter åt LFAB och dess dotterbolag.

Bolaget strävar efter att realisera målen om tillväxt med lönsamhet inom samtliga affärer, att ha de mest nöjda kunderna inom bank och försäkring samt ökad helkundsandel inom ramen för bolagets riskfilosofi. Riskfilosofin bestäms genom att bolaget på ett strukturerat och disciplinerat sätt arbetar med riskhantering för att fatta medvetna beslut, understödja strategiska mål och undvika förluster.

Företagsövergripande kontroller genomförs årligen för att säkerställa att företagsstyrningssystemet och dess beståndsdelar existerar, är kompletta och efterlevs inom organisationen. Kontrollerna består av ett antal frågor som ska besvaras av ansvariga inom verksamheten och genomförs av compliancefunktionen. Resultatet sammanställs och analyseras i samverkan med riskhanteringsfunktionen.

I samband med ERSA-processen utvärderas även bolagets riskhanteringssystem i sin helhet. Utvärderingen bedömer lämpligheten och effektiviteten i de processer, system och kontroller som finns inom bolaget för att hantera och kontrollera bolagets riskexponering. Styrelsen ansvarar för utvärderingen.

Syftet med bolagets riskbaserade verksamhetsstyrning är att understödja verksamheten och dess mål genom att på ett effektivt sätt hantera och ta hänsyn till risk. Riskbaserad styrning utförs i verksamheten genom:

- Att affärsplanering och affärsmässiga beslut tar höjd för identifierade risker och framtida händelser med potentiell inverkan på bolagets möjlighet att uppfylla sina mål.
- Löpande styrning, hantering och rapportering av risker samt det kapitalkrav som riskerna innebär.
- Egen risk- och solvensanalys (ERSA) som är integrerad med bolagets affärsplanering och kapitalplanering.

För att säkerställa att hänsyn till risker tas i affärsbeslut genomförs riskanalyser i samband med strategiskt viktiga beslut.

Efterlevnad av aktsamhetsprincipen inom placeringsverksamheten

Bolagets kapitalförvaltning styrs av bolagets Placeringspolicy och av bolagets Placeringsriktlinjer. Syftet med dessa är bland annat att säkerställa aktsamhet i kapitalförvaltningen. Bolaget uppfyller aktsamhetsprincipen enligt följande:

- Bolaget investerar i tillgångar och instrument vars risker bolaget bedömer sig kunna identifiera, mäta, övervaka, kontrollera och rapportera. Vid investering i nya tillgångsslag görs en bedömning av huruvida bolaget besitter den kompetens som krävs för att förvalta och hantera medföljande risker. En bedömning görs även av hur investeringen påverkar den befintliga placeringsportföljen samt om placeringen sätter försäkringstagarnas bästa i fokus.
- Bolaget säkerställer att de tillgångar som täcker minimi- och solvenskapitalkravet (MCR respektive SCR) har rätt säkerhet, kvalitet, likviditet och lönsamhet genom ett tydligt placeringsramverk i form av placeringsriktlinjer. Den aktuella placeringsportföljen utvärderas regelbundet för att säkerställa att dess totala marknadsrisk, kombinerat med bolagets övriga risker, ger en kapitalkvot som överstiger risktoleranslimiten.
- Vidare sker även en kontroll av durationen mellan ränteportföljen och bolagets skuld gentemot försäkringstagarna. Förmånsrättsregister som kontrollerar att bolagets tillgångar överstiger bolagets försäkringstekniska skulder kan tas fram.

B.1.4 Ersättningsprinciper

Bolagets riktlinje för ersättning styr hur ersättningar till anställda ska fastställas, tillämpas och följas upp. Riktlinjen har uppdateras under året med anledning av den nya lagen om Försäkringsdistribution (IDD). Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska främja långsiktighet och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande. Ersättningsmodellen ska bidra till att skapa goda förutsättningar för att Bolaget på ett långsiktigt och tillfredsställande sätt ska kunna utföra sitt uppdrag från ägarna. Ersättningsmodellen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och motverka ett överdrivet risktagande. Anställda inom bolaget ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor för den lokala marknaden i Norrbotten. Ersättningarna ska därigenom vara i nivå med branschen på den geografiska marknad där bolaget är verksamt.

I bolaget utgår ingen målrelaterad eller rörlig ersättning utöver sådan provisionsbaserad ersättning som regleras i lokala kollektivavtal.

Pensions- och avgångsvillkor följer av kollektivavtal. Bolaget kan inom ramen för av bolagsstämman fastställda principer för ersättning till ledande befattningshavare, avtala om särskilda pensions- och avgångsvillkor.

B.1.5 Materiella transaktioner

Inga materiella transaktioner har skett under perioden.

B.2 Lämplighetskrav

För att säkerställa att de personer som är ledande befattningshavare och personer som ansvara för eller utför arbetsuppgifter i centrala funktioner vid varje tidpunkt är lämpliga har bolaget antagit en instruktion för valberedningen och en riktlinje för lämplighetsprövning och kompetenskrav, som beskriver hur lämplighetsprövning ska gå till. Prövningarna avser kompetens och erfarenhet samt gott anseende hos styrelse, VD, företagsledning samt ansvariga personer inom bolagets centrala funktioner (internrevision, compliance, riskhantering och aktuarie). Lämplighetsprövning ska utföras vid rekrytering och årligen, vid bemanningsförändringar eller om något inträffar som skulle kunna medföra en ändrad bedömning av lämpligheten hos personen i fråga.

Personen ska vid varje tidpunkt besitta den kompetens och erfarenhet som krävs för verksamhetsområdet samt ha gott anseende och god integritet. Vid utvärdering av lämplighet tas hänsyn till mångfald av kvalifikationer, kunskap och relevant erfarenhet. Om någon av de centrala funktionerna eller ansvar därinom läggs ut till annan part genomförs lämplighetsprövning av beställaransvarig för den utlagda verksamheten samt ansvarig inom den utlagda verksamheten.

Vad gäller styrelsen ansvarar bolagets valberedning för att lämna förslag till bland annat styrelseledamöter. Valberedningen ska bedöma om styrelsen har en lämplig sammansättning som säkerställer en för Bolaget tillräcklig samlad kompetens och om var och en av styrelseledamöterna är lämpliga för styrelseuppdraget. Förutom lämplighetsprövning av enskild ledamot sker s.k. bukettprövning för att säkerställa styrelsens samlade kompetens och förståelse för försäkrings- och finansmarknaden, affärsstrategi och affärsmodeller, företagsstyrning, finansiell och aktuariell analys samt regulatoriska krav som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten.

Hösten 2018 infördes genom den nya lagen om försäkringsdistribution och finansinspektionens föreskrifter (IDD) krav på lämplighetsprövning av anställda som deltar i distributionen av försäkringar. Regelverket ställer krav på kunskap och kompetens, insikt och erfarenhet samt skötsamhet. Bolagets interna regler och processer har kompletterats utifrån dessa krav.

B.3 Riskhanteringssystemet inkl. egen risk- och solvensbedömning

B.3.1 Beskrivning av riskhanteringssystemet

Riskhantering

Bolaget verksamhet är förenad med risktagande som hanteras genom bolagets ändamålsenliga system för riskhantering och regelefterlevnad. Målet med riskhanteringssystemet är att verksamheten bedrivs med ett medvetet risktagande som aldrig äventyrar bolagets långsiktiga lönsamhet och existens. Riskhanteringssystemet stödjer bolaget i att hantera och medvetet styra de risker bolaget utsätts för, så att onödiga risker undviks eller inte på något sätt uppmuntras. Riskhanteringssystemet är en

företagsgenomgripande gemensam ansats i vilken samtliga risker beaktas sammantaget och i relation till varandra.

En förutsättning för detta är att riskhanteringssystemet är väl integrerat med den interna styrningen och kontrollen. Detta stödjer riskhanteringssystemet genom att säkerställa att:

- Finansiell och icke finansiell information är tillförlitlig.
- Verksamheten bedrivs med ett medvetet risktagande där risker identifieras och åtgärdas.
- Styrande dokument upprättas och efterlevs.
- Kontrollaktiviteter genomförs och dokumenteras som en integrerad del av verksamheten.
- Rapportering och uppföljning görs som en integrerad del av arbetet på alla nivåer i organisationen.
- Riskhanteringsfunktion finns som rapporterar till VD och bolagets styrelse minst 4 gånger per år.

Viktiga komponenter är även kompetens hos medarbetare samt klara signaler från ledning som uppmuntrar till god intern styrning och kontroll.

Riskstrategi

Bolaget klassificerar och hanterar riskerna efter i vilken grad de är önskvärda i form av önskade, nödvändiga eller icke önskvärda risker. Önskade risker är de risker bolaget medvetet tar i försäkringsaffären och kapitalförvaltningen. Nödvändiga är de risker som inte skapar direkt avkastning, men som inte går att undvika, och icke önskvärda är slutligen de risker som innebär en negativ inverkan på bolagets möjlighet till måluppfyllnad.

Kategoriseringen sammanfattas i en tabell i Kapitel C Riskprofil. Den ger uttryck för bolagets attityd till risker och är förenlig med bolagets övergripande strategi. Genom indelningen kan verksamheten agera för rätt riskexponering och för att maximera värdeskapande utan att riskera insolvens.

Bolagets övergripande risktolerans

För bolaget bestäms den övergripande risktoleransen årligen av styrelsen. Risktoleransen uttrycks som den lägsta nivå vilken bolagets kapitalkvot (kapitalbas i relation till kapitalkrav) aldrig får gå under. Den övergripande risktoleransen beslutades för 2018 till en kapitalkvot om lägst 120 procent (samma som för 2017).

Riskhanteringsprocessen

Riskhanteringssystemet behandlar samtliga risker i riskkartan inklusive underkategorier och är utformat med utgångspunkt i ERM-ramverket (publicerat av organisationen Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). Med utgångspunkt från ramverket beaktas och hanteras samtliga av ovanstående riskkategorier utifrån åtta steg:

- Intern miljö
- Målformulering
- Händelseidentifiering
- Riskbedömning
- Riskåtgärder
- Kontrollaktiviteter
- Information och kommunikation
- Uppföljning och utvärdering

Genom att analysera riskerna utifrån stegen utvärderas riskernas omfattning samt samspel på individuell och aggregerad nivå och hur respektive riskkategori ska hanteras samt bolagets tolerans mot riskerna.

Fyra centrala funktioner

Styrelsen ansvarar för bolagets riskhantering som helhet och VD ansvarar för riskhanteringen inom den operativa verksamheten enligt styrelsens föreskrifter. Det operativa ansvaret för löpande riskhantering ligger på verksamheten. Verksamheten består av bolagets VD, avdelningschefer och medarbetare. Verksamheten ansvarar för att sätta mål, utforma och följa interna regler, processer och kontroll samt att rapportera resultatet. För att stärka linjeorganisationen finns fyra centrala funktioner inrättade.

Genom att bistå och ge råd vid utformning av interna regler, processer och kontroller, utgör de tre oberoende centrala funktionerna riskhantering, compliance och aktuarie stöd för verksamheten. Dessa tre centrala funktioner ansvarar även för att utvärdera effektivitet och ändamålsenlighet i den operativa verksamheten.

Den fjärde centrala funktionen internrevision, ansvarar för oberoende granskning av bolagets företagsstyrning, riskhantering och interna styrning och kontroll.

För att minska operativa risker i verksamheten tillämpar bolaget dualitetsprincipen. Det innebär att ansvaret i en process fördelas så att ingen enskild individ hanterar aktiviteter som i kombination kan innebära en risk för interna oegentligheter. Dualitet bidrar även till processens tillförlitlighet och effektivitet. Samtliga kritiska processer är analyserade utifrån ett dualitetsperspektiv och vid bristande dualitet vidtas lämpliga åtgärder som justering av processen, införande av nyckelkontroll, förändring av roller och ansvar inom processen.

Riskhanteringsfunktionen

Riskhanteringsfunktionen utgör en central funktion och är organisatoriskt direkt underställd VD. Funktionen är objektiv, står oberoende gentemot bolagets affär och är fri från påverkan från andra funktioner inom bolaget. Funktionens övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker och analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till VD och styrelse i riskhanteringsfrågor. Funktionens ansvar sammanfattas enligt följande:

- Övergripande stöd för VD och styrelse i att fullgöra sitt ansvar att bedriva verksamheten med effektiv riskhantering genom att förse dessa med analyser och ge råd vid strategiska verksamhetsförändringar, exempelvis större projekt och investeringar
- Övergripande stöd för operativa funktioner med att identifiera, värdera, styra och rapportera risker så att dessa kan fullgöra sitt ansvar att bedriva verksamheten med effektiv riskkontroll.
- Upprätta planer för riskhantering och övervaka bolagets risker, aktiviteter för riskhantering och riskhanteringssystem.
- Övervaka riskerna och analysera utvecklingen av dessa över tid.

Utöver riskrapporten tar ekonomichef och riskhanteringsfunktionen fram en rapport som redogör för resultatet av bolagets ERSA. Denna syftar till att ge styrelse, chefer och medarbetare ökad förståelse för frågor kring kapitalbehov och beredskap för att vid behov reducera risker eller anskaffa nytt kapital.

B.3.2 Information om den egna risk- och solvensbedömningen

Som ett stöd och kontroll av bolagets affärsplaner genomförs varje år en egen risk- och solvensanalys (ERSA, eller egen risk och solvensbedömning). ERSA-processen är indelad i fem huvudsteg:

- Utveckla övergripande förutsättningar
- Genomför basscenario
- Genomför alternativa scenarier och stresstester
- Uppdatera scenarier
- Sammanställ ERSA-rapport

Bolaget använder sig i grunden av de årliga omvärldsscenarier som LFAB tar fram inför varje ERSA-process. Två scenarier tas fram av ekonomichef, riskhantering och Ekonomiska sekretariatet på LFAB, ett basscenario och ett alternativt scenario. Parallellt med att LFAB utvecklar omvärldsscenarierna reviderar bolagets riskhantering och ekonomichef ERSA-processen och dokumenterar eventuella förändringsförslag till styrelsen. Internrevision granskar processen med jämna mellanrum för att säkerställa validitet och utförande.

I bolaget finns en arbetsinstruktion med syfte att beskriva hur de olika aktiviteterna i bolagets ERSA-process ska genomföras och vilket ansvar respektive roll inom bolaget har. Beskrivningen ska ses som ett komplement till den process som finns för bolagets affärsplaneringsprocess där ERSA-processen är en del.

ERSA-processen genomförs minst årligen men om väsentliga förändringar i bolagets riskprofil inträffar ska bolaget utan dröjsmål genomföra en ny analys. Alternativa scenarier, stresstester och omvända stresstester är utvecklade, beslutade och rapporteras. ERSA-arbetet följer den dokumenterade ERSA-process som utvecklats för bolaget.

ERSA:n har bedömt det sammantagna kapitalbehovet, det totala solvenskapitalkravet och bolagets kapitalbehov med hänsyn tagen till bolagets specifika riskprofil, risklimiter och fastställda affärsstrategi.

Uppdatera riskprofil

Som en del i ERSA-processen ska styrelse och ledningsgrupp göra en bedömning om de antaganden som ligger till grund för standardformeln ligger i linje med bolagets riskprofil. Om avvikelserna bedöms vara tillräckligt stora ska ledningsgrupp och styrelse ta beslut om åtgärder för att skapa en större validitet i kapitalkravsberäkningen (exempelvis anpassa bolagets riskprofil med standardformelns antaganden).

Som ett steg i uppdateringen av riskprofilen tas även kvalitativa beskrivningar fram för olika riskkategorier. Riskhantering ser till så att de kvalitativa beskrivningarna dokumenteras. Efter att uppdateringen genomförts utförs beräkningar av basscenarier, alternativscenarier och av styrelsen beslutade stresser på basscenariet. Ekonomichef och riskhantering presenterar resultaten för styrelsen som beslutar om scenarierna ska godkännas eller om det finns behov för förändringar. Resultaten, de bakomliggande antagandena för de alternativa scenarierna och stresstesterna dokumenteras för att senare rapporteras i ERSA-rapporten.

Styrelsen ska inom ramen för aktiviteten utvärdera företagsstyrningssystemet inklusive riskhanteringssystemet genom bland annat bedöma effektiviteten och lämpligheten hos de system, organisationer och kontroller som finns på plats för att hantera och kontrollera risk inom bolaget. Styrelsens bedömning av företagsstyrningssystemet inklusive

riskhanteringssystemet dokumenteras sedan i ERSÄ-rapporten. Styrelsen tar även beslut om att godkänna eller förändra det föreslagna kapitalmålet. Slutligen beslutar styrelsen om ERSÄ-rapporten ska skickas till Finansinspektionen eller om någonting i rapporten bör förändras.

B.3.3 Förvaltning av den interna modellen

Bolaget använder inte intern modell, beräkning sker utifrån Standardformeln.

B.4 Internkontrollsystem

Ett företags interna styrning och kontroll definieras som en process som utförs på alla nivåer i bolaget. Styrningen och kontrollen ska utformas så att bolaget i rimlig mån säkerställer verksamhetens effektivitet och ändamålsenlighet, den finansiella rapporteringens tillförlitlighet samt att tillämpliga bestämmelser och interna regelverk efterlevs.

För att uppnå verksamhetens syfte och mål och säkerställa en god riskhantering och regelefterlevnad, fördelas ansvaret på verksamheten och fyra centrala funktioner enligt beskrivningen i kapitel B.3.1.

Verksamhetens operativa enheter ska hantera sina risker och se till att följa de regler som gäller för sin verksamhet genom ett väl utvecklat system för egenkontroller och nyckelkontroller, fastställda i särskilda rutiner av VD.

Funktionerna för riskhantering och compliance ansvarar inför Vd att stödja och säkerställa riskhanteringen och regelefterlevnaden. Internrevisionen ansvarar inför styrelsen för att granska hela bolagets system för intern styrning och kontroll.

Medarbetare i bolaget ska rapportera och dokumentera alla inträffade incidenter. Syftet är dels att säkerställa att incidenter hanteras när de inträffar men även att samla kunskap om verksamhetens operativa risker och avhjälpa strukturella fel i processer och rutiner. Händelsetyper som kan vara föremål för incidentrapportering finns definierade i bolagets riktlinje för incidentrapportering. Incidenterna ska rapporteras i bolagets incidentrapporteringssystem, direkt efter att de inträffat, till angiven mottagare och riskhanteringsfunktionen. Riskhanteringsfunktionen rapporterar incidenter fyra gånger per år som en del av den kvartalsvisa riskrapporten till VD och styrelse eller skyndsamt vid allvarliga incidenter.

Compliancefunktionen

Compliancefunktionens övergripande mål är att säkerställa att affärsverksamheten bedrivs i enlighet med externa och interna regelverk. Funktionen är organisatoriskt direkt underställd Vd och har, så långt det är möjligt, en självständig ställning gentemot den direkt affärsdrivande verksamheten. Funktionen ansvar kan sammanfattas enligt följande:

- Framtagande och kvalitetssäkring av interna regler.
- Rådgivning och stöd till styrelse och affärsverksamheten samt övriga centrala funktioner i compliance-relaterade frågor.
- Analys genom att identifiera, dokumentera och värdera compliancerisker som kan uppstå i daglig verksamhet eller vid utveckling av produkter, förändring av verksamheten, processer eller kundrelationer.

- Utbilda styrelse, ledning och medarbetare i compliance-relaterade frågor såsom lagar, förordningar och myndighetsriktlinjer.
- Bevakning av den löpande affärsverksamheten genom granskningar och uppföljning av fastställda rutiner samt identifiering och hantering av eventuella intressekonflikter.
- Löpande rapportering om regelefterlevnad i verksamheten.
- Utformning och genomförande av företagsövergripande kontroller i syfte att säkerställa att företagsstyrningssystem och dess beståndsdelar existerar, är kompletta och efterlevs inom organisationen.

Compliancefunktionen rapporterar till VD och styrelse i frågor som rör funktionens ansvarsområde.

B.5 Internrevisionsfunktion

Internrevision är en objektiv och oberoende funktion inom organisationen som granskar och utvärderar ändamålsenlighet i företagsstyrningssystemet och den interna styrningen och kontrollen, med uppgift att tillföra värde och förbättra verksamheten. Funktionen hjälper därmed organisationen att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat värdera och öka effektiviteten i riskhantering, styrning och kontroll samt ledningsprocesser. Internrevision kan, efter styrelsens beslut, även genomföra rådgivningstjänster för bolaget om dessa inte påverkar internrevisions oberoende eller objektivitet.

Styrelsen har utsett ansvarig internrevisor. Internrevisionen är organisatoriskt direkt underställd styrelsen. Riktlinjen för internrevisionsfunktionen har beslutats av styrelsen och säkerställer oberoendet och objektiviteteten från den verksamhet man granskar. Funktionen rapporterar direkt till styrelsen.

De aktiviteter som ingår i internrevisionsfunktionens uppdrag är bland annat att:

- Granska och regelbundet utvärdera hur lämpligt, ändamålsenligt och effektivt systemet för intern styrning och kontroll fungerar samt andra aspekter av företagsstyrningssystemet, som till exempel kvaliteten på arbetet som utförs inom bolagets övriga centrala funktioner.
- Granska och regelbundet utvärdera bolagets riskhantering utifrån den beslutade riskstrategin och riskaptiten.
- Granska och regelbundet utvärdera om bolagets organisation, styrningsprocesser, IT-system, modeller och rutiner är ändamålsenliga och effektiva.
- Granska och regelbundet utvärdera om verksamheten drivs i enlighet med interna regler såsom interna strategier, styrande dokument, processer och rapporteringsrutiner.
- Granska och utvärdera om bolagets interna regler är lämpliga och förenliga med lagar, förordningar och andra regler.
- Lämna rekommendationer till ansvariga i verksamheten, baserade på internrevisions iakttagelser.

Internrevisionsfunktionens rapporter av granskade områden lämnas två gånger till Risk- och revisionsutskottet. Rapporter där den övergripande bedömningen visar ett större utvecklingsbehov eller är otillfredsställande samt rapporter som innehåller kritiska rekommendationer, oavsett övergripande bedömning, rapporteras löpande till styrelsen. Styrelsen och/eller Risk- och revisionsutskottet bestämmer vilka åtgärder som ska genomföras med hänsyn till resultat och rekommendationer samt säkerställer att åtgärderna genomförs.

Internrevisionsfunktionen sammanställer och rapporterar observationer i en årsrapport till styrelsen. Rapporten utgår ifrån fastställd plan och omfattar bland annat identifierade väsentliga eller betydande brister gällande ändamålsenligheten och lämpligheten i systemet för intern styrning och kontroll, identifierade väsentliga eller betydande brister gällande efterlevnad av styrande dokument, processer och rutiner samt rekommendationer om hur bristerna bör åtgärdas.

Ansvarig för internrevisionsfunktionen har anställts i bolaget från 2018. Internrevisionsfunktionen var tidigare utlagd till Länsförsäkringar AB.

B.6 Aktuariefunktion

I Länsförsäkringar Norrbotten utförs aktuariefunktionen av en aktuarie som har tillräckliga kunskaper och erfarenheter av funktionens uppgifter. Aktuariefunktionen utförs i enlighet med vid var tid gällande riktlinjer, framförallt Riktlinje för aktuariefunktionen och Försäkringstekniska riktlinjer.

Den som ansvarar för aktuariefunktionen ska uppfylla de villkor som uppställs i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkringsrörelse (FFFS 2015:8) avseende språkkunskaper, utbildning och erfarenhet. Ansvarig för aktuariefunktionen är inte längre utlagd verksamhet, utan tillikaanställdes från 2018 i bolaget.

B.7 Uppdragsavtal

Bolaget kan uppdra åt annan att utföra ett visst arbete och vissa funktioner som ingår i bolagets försäkringsrörelse. Uppdrag kan ges till ett annat bolag inom federationen eller till ett externt företag. Oavsett vem som utför uppdraget ansvarar bolaget för den utlagda verksamheten och ska övervaka att leverantören uppfyller sina åtaganden. Bolaget har fastställt Riktlinje för utlagd verksamhet (Outsourcing) som reglerar hur utlagd verksamhet ska genomföras och hanteras. Av riktlinjen framgår:

- Vilken verksamhet som inte får läggas ut
- Krav på beställarkompetens
- Krav på lämplighetsprövning
- Krav på avtalsinnehåll
- Krav på styrning, uppföljning, rapportering och efterlevnad
- Beslutsordning samt hur utvärdering av leverantör ska göras

Styrelsen ska fastställa vilken typ av verksamhet som är lämplig att uppdra åt annan att utföra. Bedömningen görs med utgångspunkt från verksamhetens betydelse för bolaget och de risker som är förenade med uppdraget med hänsyn till bolagets totala outsourcing och riktlinjer. Omfattningen och lämpligheten av outsourcingen rapporteras till och ska årligen utvärderas av styrelsen.

B.8 Övrig information

I samband med att den nya dataskyddsförordningen (GDPR) trädde ikraft 2018 har bolaget utsett ett dataskyddsombud.

C. Riskprofil

Att bedriva affärsverksamhet innebär ett risktagande, varför kunskaper om risker är en kärnkompetens inom försäkringsverksamhet. En alltmer utvecklad och lätttrörlig finansiell marknad samt mer detaljerade offentliga regelverk ställer ständigt ökade krav på finansiella företag och inte minst på företagens riskhantering. Bolagets arbete med styrning, hantering och kontroll av affärsverksamhetens risker är därför viktigt för styrelse, ledning och verksamhet.

Risker utgör en väsentlig del av bolagets verksamhetsmiljö och affärsaktiviteter. För att hantera riskerna finns tydligt definierade strategier och ansvarsområden tillsammans med ett starkt engagemang för riskhanteringsprocessen.

Följande karakteriserar bolagets risktagande:

- Bedriver egen tillståndspliktig verksamhet inom skadeförsäkring.
- Bedriver förmedlad affär åt Länsförsäkringar Fondliv, Länsförsäkringar Liv, Agria samt Länsförsäkringar Bank.
- Verksamheten riktar sig såväl mot privatpersoner som mot företag.
- De risker som tas inom skadeförsäkring återförsäkras i relativt hög utsträckning.
- Återförsäkringslösningar hanteras av LFAB.
- Marknadsrisken är en betydande del av den totala risken. Bolaget tillämpar en försiktig placeringsstrategi och därmed är risktagandet ändå begränsat. En stor del av aktierisken och koncentrationsrisken består av LFAB-aktier vilket är att betrakta som en strategisk placering.
- Verksamheten bedrivs i Sverige.

Riskstrategin är en integrerad del i bolagets verksamhetsstyrning vilken, givet bolagets affärsstrategi, syftar till att styra bolagets risktagande så att en bra avvägning mellan risktagande och förutsättningar för avkastning uppnås. Risktagande ska inte nödvändigtvis minimeras men vara befogat utifrån förväntad avkastning. Riskstrategin uppdateras årligen som en del av bolagets strategi- och affärsplaneringsarbete och baseras bland annat på erfarenheter och lärdomar från bolagets egen risk och solvensanalys (ERSA).

Huvuduppgiften för bolaget är att uppfylla uppsatta strategiska mål vilka är förenade med risktagande. Bolagets verksamhet innebär också exponering mot risker som varken kan undvikas eller ska minimeras. Däremot ska riskerna styras medvetet och bolaget ska sträva efter att inga onödiga risker tas eller på något sätt uppmuntras. Tydliga interna system för bevakning av riskrelaterade händelser samt en intern miljö och en riktlinje för ersättningar som främjar riskmedvetenhet bidrar till rätt nivå av risktagande.

Organisationen ska ha processer, för att säkerställa att risk beaktas vid beslut om:

- Vilka produkter och tjänster som ska erbjudas
- Vilka kundgrupper bolagets riktar sig till
- Vilka instrumenttyper och produkter som tillgångar placeras i
- Förändringar i processer, organisationsstruktur och hur bolaget arbetar och samverkar

Riskkartan nedan illustrerar riskkategorierna kopplat till bolagets försäkringsverksamhet.

Skadeförsäkringsrisk (inklusive Sjukförsäkringsrisk)	Marknadsrisk	Motpartsrisk	Livförsäkringsrisk
Premierisk	Ränterisk	Motpartsrisk utom placeringstillgångarna (avgiven återförsäkring)	Livfallsrisk
Reservrisk	Aktiekursrisk	Motpartrisk inom placeringstillgångarna(likv ida medel och derivat)	Kostnadsrisk
Katastrofrisk	Fastighetsrisk		Omprövningsrisk
	Spreadrisk		
	Valutarisk		
	Koncentrationsrisk i placeringstillgångar		
Operativ risk	Likviditetsrisk inkl. finansieringsrisk	Affärsrisk	Övriga risker
Interna oegentligheter		Strategisk risk	Risker vid utläggning av väsentlig verksamhet
Extern brottslighet		Intjäningsrisk	
Anställnings-förhållanden och arbetsmiljö		Ryktesrisk	
Affärsförhållanden			
Skada på fysiska tillgångar			
Avbrott och störning i verksamhet och system			
Transaktions-hantering och processtyrning			

Tabell riskkategorier

Bolagets risker delas, utöver ovanstående kategorier, sedan in efter huruvida de är eftertraktade i form av *önskade*, *nödvändiga* eller *icke önskvärda* risker. Indelningen ger uttryck för bolagets attityd till dess risker och är samstämmig med bolagets övergripande strategi.

Önskvärda risker är de risker bolaget är villigt att exponera sig för med syfte att uppnå bolagets strategiska mål. Dessa ska dock hållas på en medveten och kontrollerad nivå så att bolaget maximerar värdeskapandet utan att riskera insolvens eller bristande möjlighet att uppfylla åtaganden till försäkringstagarna. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.

Nödvändiga risker är de risker som inte bidrar direkt till bolagets avkastning, men som är nödvändiga för att bedriva verksamheten. Dessa ska i möjlig mån begränsas.

Icke önskvärda risker är risker vars negativa påverkan på bolagets möjligheter till måluppfyllnad överskrider riskens potentiella värdeskapande. Dessa ska reduceras och om möjligt elimineras.

Önskvärda risker	Hålls måttlig genom
Försäkringsrisker inom skade-, sjuk- och livförsäkringsrisker inkl. katastrofrisk	Beslut om åtagande ska följa affärsstrategi och bolagets regelverk. Återförsäkringsskydd används för att begränsa risktagandet i vissa affärer
Marknadsrisk, såsom aktie- ränte-, spread- och fastighetsrisk, relaterat till kapitalförvaltningen i syfte att skapa meravkastning	Beslut om placeringar ska följa affärsstrategi och bolagets regelverk. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas
Nödvändiga risker	Begränsas genom
Marknadsrisk i form av valutarisk	Gällande valutarisk inom placeringstillgångar begränsas densamma genom placeringsbegränsningar i placeringsriktlinje
Marknadsrisk i form av ränterisk som uppstår då försäkringstekniska avsättningar (FTA) diskonteras	Eftersträvan matchning av durationen hos placeringstillgångarna och försäkringstekniska skulder
Motpartsrisk kopplat till återförsäkringsavtal	Diversifiering genom gruppens gemensamma återförsäkringsprogram samt val av motpart utifrån rating
Koncentrationsrisk i försäkringsportfölj och placeringstillgångar	Eftersträva diversifiering i försäkringsaffären och placeringstillgångarna
Affärsrisk i form av strategisk risk och intjäningsrisk	Väl underbyggda strategiska beslut baserade på omvärldsbevakning samt löpande uppföljning av affären
Likviditetsrisk i form av att egna åtaganden inte går att fullfölja på grund av brist på likvida medel eller fullgöras endast genom upplåning som innebär högre kostnad	Efterlevnad av bolagets principer om likviditetshantering
Motpartsrisk kopplat till finansiella derivat	Aktsamhetsprincipen ska tillämpas
Icke önskvärda risker	Reduceras/ elimineras genom
Affärsrisk i form av ryktesrisk genom förlorad tilltro till bolagets verksamhet och/eller produkter	Interna strukturer och processer för att hantera händelser som kan leda till försämrat varumärke och minskad tillit
Operativa risker (mer omfattande) i form av bristande regelefterlevnad, fel i finansiell rapportering, intern brottslighet etc	Interna regelverk, processer, rutiner och arbetsbeskrivningar som ska efterföljas

Tabell riskstrategi

Bolaget har på en övergripande nivå bestämt en risktolerans som uttrycks som en lägsta nivå på kvoten mellan kapitalbas och kapitalkrav (benämns kapitalkvot). För bolaget bestäms den övergripande risktoleransen samt kapitalmålet årligen av styrelsen. Risktoleransen uttrycks som kapitalkvot i bolaget och beräknas kvartalsvis eller vid behov enligt nedan.

Kapitalmålet syfte är att spegla bolagets kapitalbehov samt säkerställa att bolaget har tillräckligt med kapital för att kunna möta ett negativt scenario (exempelvis fallande tillgångspriser och/eller en negativ utveckling av bolagets affär) utan att riskera att understiga beslutad risktolerans.

Bolaget ser kapitalkvotslimiterna som en restriktion som ska beaktas i syfte att säkerställa att bolaget vid alla tidpunkter klarar lagkravet om minst 100%. De nivåer som är beslutade enligt nedan innebär att bolaget vid varje placeringsbeslut kan simulera maximal stress enligt ERSÄ och låta utfallet styra placeringsbeslutet, d v s att genomföra placeringen med förvisning om att placeringsportföljen inte behöver omstruktureras vid eventuell finansiell kris med risk för att realisera förluster på ett oönskat sätt. Däremot har bolaget möjlighet att omstrukturera kapitalet på det som anses mest lämpligt, men då utan realisationskrav på grund av nyckeltal.

Om bolagets kapitalkvot däremot skulle understiga toleranslimit, ska åtgärder utformas och implementeras. På en övergripande nivå ska följande två alternativ övervägas:

1. Förändra bolagets risktagande och därmed även dess kapitalkrav och kapitalbehov
2. Förändra storleken på och/eller sammansättningen av bolagets kapitalbas så att denna uppfyller bolagets kapitalbehov

Vid en kapitalkvot som understiger 120% ska följande aktiviteter initieras:

- Kapitalkvoten beräknas månadsvis
- Placeringarna stäms av mot normalportföljen månadsvis
- Styrelsen informeras månadsvis om kapitalkvot, konsolidering och resultat

Vid en kapitalkvot som understiger 110% ska följande aktiviteter initieras:

- Aktuell försäkringsrisk i förhållande till kapitalstrukturen utvärderas
- Befintlig normalportfölj analyseras och behov av ny normalportfölj bedöms
- Befintlig verksamhet analyseras och behov av verksamhetsförändringar bedöms, till exempel premiehöjningar eller kostnadsbesparingar

Bolagets finansutskott träffas och värderar behov av beslut på lednings- och styrelsenivå med anledning av kapitalkvoten.

Riskexponering

I nedanstående diagram beskrivs bolagets riskexponering per 31 december 2018 jämfört med föregående år uttryckt i kapitalkrav.

Solvenskapitalkrav (SCR) i tkr		
	2018	2017
Primär solvenskapitalkrav (BSCR)	504 095	481 558
Justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet	-115 302	-109 942
Operativ risk	20 007	18 177
Summa SCR	408 799	389 793

Primär solvenskapitalkrav (BSCR) i tkr		
	2 018	2 017
Marknadsrisk	420 753	412 498
Motpartsrisk	28 695	18 854
Livförsäkringsrisk	7 030	6 536
Sjukförsäkringsrisk	12 286	11 148
Skadeförsäkringsrisk	163 170	144 645
Immateriell risk	0	0
Diversifiering	-127 839	-112 123
Summa BSCR	504 095	481 558

Tabell Kapitalkrav per 31 december 2018 jämfört med föregående år

C.1 Teckningsrisk

Bolagets teckningsrisk består av skadeförsäkringsrisk, sjukförsäkringsrisk och livförsäkringsrisk där den huvudsakliga risken är skadeförsäkringsrisk. Den består av premierisk, reservrisk och katastrofrisk.

Premierisk utgör risken för förluster till följd av att det kommande årets skador blir större än förväntat. Reservrisk är risken för förluster på grund av negativt utfall vid avveckling av avsättningarna för oreglerade skador. Katastrofrisk är risken för förluster till följd av att extrema väderförhållanden, naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter leder till mycket stora skadebetalningar.

C.1.1 Riskexponering teckningsrisk

Bolaget är exponerat mot ovanstående risker inom de affärgrenar som framgår av tabell nedan. När det gäller mottagen återförsäkring är bolaget i första hand exponerat mot risker i de för länsförsäkringsgruppen gemensamma återförsäkringspoolerna, där riskerna är av samma natur som bolagets direktförsäkringsrisker. Bolaget är genom det interna riskutbytet exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen, samtidigt minskar detta den egna katastrofrisken. Livförsäkringsrisken i bolaget består i huvudsak av den livfallsrisk (långlevnadsrisk) som uppstår i de skadelivräntor som är kopplade till trafikaffären och utgör en begränsad andel av bolagets risker.

Tabellen nedan visar bolagets exponering för skadeförsäkringsrisk, fördelat på premie- och reservrisk. Bolaget är därutöver exponerat för livförsäkringsrisk i form av skadelivräntor. Bästa skattning av livförsäkringsavsättningen för 2018 är 117 263 (110 819) tkr.

Affärsgränar (LOB)	Volymmått premierisk i tkr (premieintäkter för 12 månader)	Volymmått reservrisk i tkr (Bästa skattning av ersättningsreserv)
2018		
Sjukdom och olycksfall	11 153	19 480
Trafik	34 875	67 951
Övrig motor	107 981	13 059
Egendom (hem och villa, företag och fastighet)	230 978	116 350
Icke-proportionell sjukåterförsäkring	1 221	4 479
Icke-proportionell trafikåterförsäkring	11 861	94 829
Icke-proportionell egendomsåterförsäkring	14 975	17 223
Totalt 2018	413 044	333 370
2017		
Sjukdom och olycksfall	7 423	19 007
Trafik	35 798	64 787
Övrig motor	105 797	13 795
Egendom (hem och villa, företag och fastighet)	205 014	89 823
Icke-proportionell sjukåterförsäkring	981	3 774
Icke-proportionell trafikåterförsäkring	9 844	82 850
Icke-proportionell egendomsåterförsäkring	16 935	23 112
Totalt 2017	381 791	297 148

Tabell Riskexponering i termer av volymmått för riskberäkning, per försäkringsgren per 31 december 2018 jämfört med föregående år

Premierisken för egendom utgör cirka 60 (58) procent av totala premierisken och trafikförsäkring cirka 11 (12) procent. Ersättningsrisken för trafikaffären, direkt och återförsäkring, utgör cirka 49 (50) procent av totala reservrisken.

Väsentliga förändringar under perioden

Skadeförsäkringsrisk har ökat med 18 525 tkr eller 12,8 %. Detta förklaras i huvudsak av en ökad katastrofrisk till följd av en ökning av den största enskilda risk för brand med ca en miljard under perioden. Risken avser ett värmeverk som har installerat en ny värmepanna och totalt uppgår TSI för risken till 1 574 tkr per 2018-12-31.

Premie och reservrisk har också ökat under perioden och förklaras av följande förändringar: Premieinkomsten för Företag och Fastighet har ökat med 7 733 tkr, Motorfordon har ökat med 7 157 tkr och Hem, Villa och fritidshus har ökat med 5 659 tkr och. Totalt har premieinkomsten för direkt affär ökat med 21 526 tkr.

Samtidigt har bolagets försäkringstekniska avsättningar för direkt affär ökat med 67 123 tkr.

C.1.2 Riskkoncentration teckningsrisk

För att säkerställa att bolaget och i förlängningen hela länsförsäkringsgruppen köper rätt mängd återförsäkring ska Estimated Maximum Loss (EML) bedömas för större försäkringsåtaganden, avseende försäkringsrisker såsom kumulrisker. I nedanstående tabell visas bolagets största åtaganden.

Försäkringsobjekt	Försäkringsbelopp (tkr)	Total EML (tkr)
Objekt 1	1 554 058	1 132 064
Objekt 2	1 708 462	706 073
Objekt 3	676 677	488 788
Objekt 4	1 028 344	478 956
Objekt 5	757 225	357 859
Objekt 6	335 482	307 780
Objekt 7	300 510	300 510
Objekt 8	455 620	284 763
Objekt 9	431 128	276 145
Objekt 10	269 369	269 369

Tabell Riskkoncentrationer per 1 september 2018

Bolaget har i uppdrag att tillhandahålla företags- och privatkunder försäkringslösningar på lokal marknad, vilket således innebär en viss form av geografisk koncentration. I den uppföljning av försäkringsbeståndet som sker finns inte några indikationer på att bolaget exponeras mot betydande riskkoncentrationer avseende exempelvis branscher. Koncentrationsrisker till enskilda kunder och risker hanteras genom deltagandet i Länsförsäkringsbolagens återförsäkringslösning.

C.1.3 Riskreduceringstekniker teckningsrisk

Återförsäkring sker via deltagande i återförsäkringsprogram inom länsförsäkringsgruppen inom kapaciteten för respektive sektion/pool. Bolagets återförsäkringsskydd tecknas enligt konsortialavtal mellan länsförsäkringsbolagen med LFAB genom dess helägda dotterbolag Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ). Återförsäkringsprogrammen ger automatiskt skydd över valda självbehåll upp till kapacitetsbeloppen. För EML över kapaciteten sker avtäckning genom fakultativ återförsäkring vilket innebär att specifika risker som faller utanför kapaciteten återförsäkras separat.

C.1.4 Riskkänslighet teckningsrisk

En känslighetsanalys har genomförts genom att mäta effekten på resultatet och det egna kapitalet av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden.

Känslighetsanalys, teckningsrisk (tkr)	Resultateffekt före skatt	Inverkan på eget kapital
1 procents förändring i skadekostnader	3 405	1 992
1 procents förändring i premienivån	4 516	2 642
1 procents förändring i totalkostnadsprocent	4 102	2 400
1 procents förändring i premier för avgiven återförsäkring	413	242

Tabell Känslighetsanalyser för resultat 2018

Inom ramen för den årliga ERSA-processen, som beskrivs mer utförligt i avsnitt 3.2. *Egen risk- och solvensanalys (ERSA)*, utförs stresstester. Stresstesterna visar känsligheten för

avgränsade extrema utfall av enskilda parametrar. Rapportering av tillvägagångssätt och resultat av den kompletta ERSA-processen sker internt och till Finansinspektionen.

Bolaget har genomfört två stresstester som simulerar en ökad skadekostnad:

- Stresstest 3 försämrade intjäning: I stressen ökar skadekostnaderna i förhållande till premieintäkterna till 100% för åren 2019-2020 vilket över tidshorisonten ger en aggregerad ökad skadekostnad
- Stresstest 4 kombinationsstress: I stressen ökar skadekostnaderna i förhållande till premieintäkterna till 100% för åren 2019-2020 samtidigt som en börskrasch inträffar år 2019

ERSA-Stresstester	Effekt på kapitalbasen år 2021 (tkr)
Stresstest 3 försämrade intjäning	-202 308
Stresstest 4 kombinationsstress	-570 091

Tabell ERSA-Stresstester visar effekt på kapitalbas i jämförelse med basscenariot

C.2 Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. Bolagets kapitalförvaltning innebär exponering mot olika typer av marknadsrisk. I följande avsnitt beskrivs bolagets riskexponeringar, styrning och kontroll av risker samt väsentliga händelser som påverkat bolagets riskprofil under 2018.

C.2.1 Riskexponering marknadsrisk

Det övergripande målet för bolagets kapitalförvaltning är att säkerställa att bolagets åtagande gentemot försäkringstagarna alltid kan fullföljas. Förvaltningen ska eftersträva en stabil avkastning över tid. Bolaget har inget uttalat kapitalavkastningskrav. Placeringstillgångarnas ingående värde för året i kombination med bedömda avkastningstal ger en budget som återspeglar den bedömda prestandan utifrån bolagets bedömning av risk och marknadstro.

Bolaget har beslutat att dela in placeringstillgångarna i två delar. En placeringsportfölj samt en portfölj med övriga tillgångar.

För placeringsportföljen så definierar normalportföljen bolagets strategiska allokering. Beslutade limiter ger kapitalförvaltningen ett yttre ramverk för sitt arbete samt säkerställer en god allokering och diversifiering i placeringstillgångarna.

Den andra delen, portföljen för övriga tillgångar, består av placeringstillgångar bolaget innehar även av andra skäl än avkastningsskäl. Innehavet i Humlegården är att betrakta som en strategisk placering, men är trots det avsiktligt placerad i placeringsportföljen i syfte att få en bättre överblick av bolagets totala exponering i fastighetsrelaterade tillgångar.

Övergripande definition av riskkategori med underkategorier

Med marknadsrisk avses risken för förluster på grund av värdenedgångar i placeringstillgångarna och på grund av att försäkringstekniska avsättningar ökar i värde om de räntor som används för diskontering sjunker.

Marknadsrisker delas in och definieras enligt följande:

Kategori/underkategori	Definition
Marknadsrisk	Risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser
Ränterisk	Risken för förluster till följd av ändring i marknadsräntornas nivå eller volatilitet
Aktierisk	Risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser och priser på alternativa tillgångar
Fastighetsrisk	Risken för förluster till följd av ändring i priset på fastigheter
Spreadrisk	Risken för förluster till följd av ändring i differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor
Valutarisk	Risken för förluster till följd av ändring i valutakurser
Koncentrationsrisk	Risken för förluster till följd av att placeringstillgångar inte är väl diversifierade

Tabell definition av riskkategorierna inom Marknadsrisk

Bolagets fördelning av marknadsrisk per 2018-12-31.

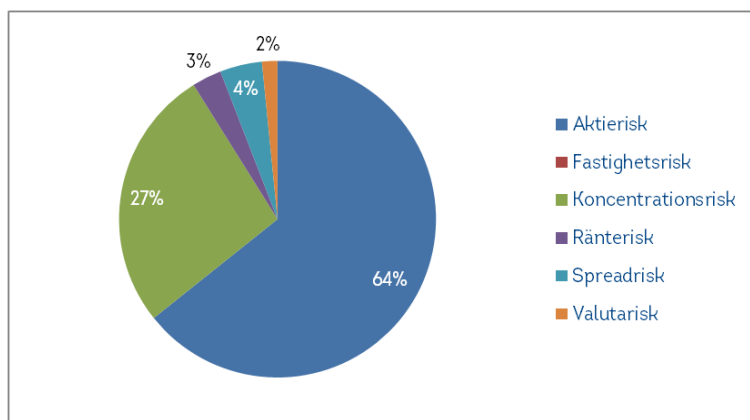

Diagram fördelning av marknadsrisk exklusive diversifieringseffekter

Risktolerans marknadsrisk

Den övergripande rishtoleransen för marknadsrisker motsvarar kapitalförvaltningens mål att eftersträva en jämn och stabil avkastning över tid, d v s att avkastningen inte ska fluktuera i för hög utsträckning över tid.

Beslut om placeringstillgångarnas sammansättning, och därmed även nivån på bolagets marknadsrisker, utgör centrala beslut i bolagets affärsverksamhet. Genom att fastställa Policy för kapitalförvaltningen och Placeringsriktlinjer fattar bolagets styrelse beslut om rishtoleransnivåerna för marknadsriskerna.

Normalportföljen utgör bolagets strategiska allokering och dess sammansättning ska säkerställa en väl diversifierad tillgångsportfölj, att aktsamhet i kapitalförvaltningen uppnås samt att åtagandena mot försäkringstagarna alltid kan fullföljas. Normalportföljens sammansättning beskrivs i placeringsriktlinjerna.

När normalportföljen och dess avvikelseintervall fastställs måste den övergripande rishtoleransen, d v s kapitalkvotens toleransnivå 120 % beaktas.

Kvalitativ beskrivning av marknadsrisker med underkategorier

Riskerna i placeringsportföljen övervakas kontinuerligt och hanteras genom överväganden om vilka placeringar som ger bäst avvägning mellan möjligheter till avkastning och risk. Vidare genomförs regelbundna stresstester och scenarioanalyser för att analysera effekterna på bland annat kapitalet och nyckeltal.

VD beslutar om allokering inom ramen för normalportföljens avvikelseintervall och är ansvarig för att aktuell risknivå i kapitalförvaltningen är inom ramen för den av styrelsen beslutade risknivån.

Förutom beskrivna riskreducerande åtgärder per riskkategori har bolaget begränsningar avseende handel med derivat. När derivatinstrument används i förvaltningen är syftet antingen att reducera risker eller öka avkastningen i den ordinarie kapitalförvaltningen. För handel med derivat finns begränsningsreglering i bolagets placeringsriktlinjer. Exponeringar i derivat ingår i motpartsrisk tillsammans med likvida medel och avgiven återförsäkring.

Ränterisk

Kvalitativ beskrivning av ränterisk

Med ränterisk avses risken för förluster till följd av ändring i marknadsräntornas nivå eller volatilitet. Räntebärande placeringar till bunden ränta sjunker i marknadsvärde när räntorna stiger vilket innebär en kostnad för bolaget. Ränteriskens storlek beror på tillgångarnas duration, ju längre löptid desto högre blir ränterisken och desto högre blir följaktligen kostnaden när räntan stiger. Det finns även en ränterisk på skuldsidan, men i motsats till räntebärande tillgångar så uppstår kostnaden för bolaget när räntorna sjunker eftersom skulden då ökar.

Bolaget har dels ränterisk i sin tillgångsportfölj och dels i den skuld som bolaget har gentemot sina försäkringstagare. Det är därför viktigt att inte bara fokusera på risken i tillgångsportföljen utan risken måste mätas för den totala portföljen av skulder och tillgångar. Enligt Solvens II diskonteras hela den försäkringstekniska skulden och full resultateffekt

erhålls. Enligt gällande redovisningsregler diskonterar dock bolaget endast en del av avsättningarna vilket innebär att resultateffekten på skuldsidan blir begränsad vid ränterörelser.

Hantering av ränterisk

I Placeringsriktlinjerna framgår hur bolagets försäkringstekniska avsättningar ska täckas. Ränterisken hanteras genom normalportföljens sammansättning av räntebärande tillgångsslag. Durationen på skuldsidan beaktas genom stresstester som görs av både placeringstillgångarna och sakförsäkringsresultatet.

Aktierisk

Kvalitativ beskrivning av aktierisk

Med aktierisk avses risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser och priser på alternativa tillgångar.

Hantering av aktierisk

Genom att en stor andel av skulden (FTA) måste täckas med räntebärande tillgångar begränsas hur stor andel aktierelaterade tillgångar normalportföljen tillåts att ha. Följaktligen begränsas då även aktierisken. I och med det relativt stora innehavet i LFAB är investeringar i övriga onoterade aktier starkt begränsat. Tillåtna innehav i onoterade aktier beskrivs i Placeringsriktlinjerna.

Bolaget har aktierisk i de aktierelaterade tillgångarna och LFAB enligt normalportföljens uppdelning i tillgångsslag. Normalportföljen framgår av Placeringsriktlinjerna.

Vidare begränsar bolaget aktierisken genom att ha en god diversifiering bland de aktierelaterade tillgångarna. Bolagets fokus är att arbeta med en riskreducerande Covered Call strategi med noterade aktier och optioner på den svenska marknaden. Detta medför att tyngdpunkten gällande geografisk allokering ligger på den svenska marknaden.

Fastighetsrisk

Kvalitativ beskrivning av fastighetsrisk

Med fastighetsrisk avses risken för förluster till följd av ändring i priset på fastigheter.

Hantering av fastighetsrisk

Bolaget äger fastigheter indirekt genom en ägarandel i ett av federationen samägt fastighetsbolag, Humlegården. Innehavet i Humlegården ägs via bolagets helägda dotterbolag, Länsförsäkringar Norrbotten Holding AB. Då avkastning och risk för Humlegården motsvarar avkastning och risk för fastighetstillgångar har bolaget valt att klassa innehavet som en fastighetsrelaterad tillgång i bolagets normalportfölj och uppföljning av densamma.

Fastighetsrisken begränsas genom att andelen fastighetsrelaterade tillgångar i normalportföljen har en maxgräns.

Regulatoriskt i standardformeln och beräkning av risk belastas Länsförsäkringar Norrbotten Holding AB med kapitalkrav för aktierisk istället för att genomlysas. Bolaget följer upp och

beaktar både bolagets klassning samt det regulatoriska kapitalkravet för Länsförsäkringar Norrbotten Holding AB och Humlegården.

Spreadrisk

Kvalitativ beskrivning av spreadrisk

Med spreadrisk avses risken för förluster till följd av ändring i differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor.

Hantering av spreadrisk

Spreadrisken hanteras genom normalportföljens sammansättning av räntebärande tillgångar.

Valutarisk

Kvalitativ beskrivning av valutarisk

Med valutarisk avses risken för förluster till följd av ändring i valutakurser.

Hantering av valutarisk

Bolagets åtaganden gentemot försäkringstagarna är uteslutande i svenska kronor.

Valutarisk är därför endast tillåten i den utländska aktieportföljen samt i undantagsfall i ränteplaceringar där valutasäkring ej är möjlig. Valutasäkring för att minska valutarisken är tillåten. Det finns en maxgräns för hur mycket av de totala placeringstillgångarna får vara placerade i annan valuta än svenska kronor vilken framgår av Placeringsriktlinjerna.

Koncentrationsrisk

Kvalitativ beskrivning av koncentrationsrisk

Koncentrationsrisk är risken för förluster till följd av att placeringstillgångar inte är väl diversifierade.

Hantering av koncentrationsrisk

Bolagets strävan är att ha en väldiversifierad placeringsportfölj avseende exempelvis sammansättning av tillgångsslag, geografiska marknader och enskilda emittenter.

Normalportföljens limitnivåer för respektive tillgångsslag säkerställer att en god diversifiering mellan tillgångsslagen uppnås och som beskrivits ovan finns limiter per geografiskt område avseende aktierelaterade tillgångar för att begränsa alltför stora aktieplacering per enskild geografisk marknad.

Bolagets relativt stora innehav i LFAB är att betrakta som en strategisk placering och innebär i sig en hög koncentrationsrisk. Bolaget begränsar koncentrationsrisken i placeringsportföljen genom en maxgräns enligt Placeringsriktlinjerna för hur stor exponering som får ske mot respektive emittent som inte är traditionell kapitalförsäkring, fasträntekonto, stat, kommun eller LFAB.

Kapitalöversikt (tkr)	2018-12-31	2017-12-31
Aktier och andelar dotterföretag	89 335	71 648
Aktier - börsnoterade	363 144	335 734
Aktier - icke börsnoterade	522 164	435 204
Företagsobligationer	231 780	209 843
Investeringsfonder	225 026	184 816
Banktillgodoavanden som inte är likvida medel	15 180	15 099
Lån och hypotekslån	40 180	40 280
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	158	145
Kontanter och andra likvida medel	158 504	244 630
Derivat	-2 925	-2 988
Totalt	1 642 547	1 534 410

Tabell Kapitalöversikt per 31 december 2018 jämfört med föregående år

Väsentliga förändringar under perioden

Bolaget har under 2018 fortsatt att successivt omvika likvida medel till aktieplaceringar. Detta på grund av det rådande ränteläget, bolagets räntetro och en förväntan om en positiv avkastningsutveckling för aktieplaceringar.

C.2.2 Riskkoncentration marknadsrisk

Med koncentrationsrisk avses risken att bolagets riskexponering inte är tillräckligt diversifierad vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning. Koncentrationsrisken inom marknadsrisk bedöms som låg i relation till övriga riskkategorier. Dock kommer det, från gång till annan, att finnas enskilda investeringar som kan komma att utgöra en viss koncentration av marknadsrisken. Bolaget har också exponeringar i framförallt likvida medel som ger viss motpartsrisk. Bolaget hade per 31 december 2018 sina tio största exponeringar mot enskilda emittenter inklusive koncerner, enligt följande:

Placering	Värde av exponeringar (tkr)	Kapitalkrav (tkr)*	Andel av Solvens II placeringstillgångar (%)
Folksam kapitalförsäkring	157 137	98 457	10,59%
LFAB koncernen	374 124	95 002	25,21%
LF Norrbotten Holding AB koncernaktie	89 335	48 961	2,67%
Slättö förvaltning AB	78 221	40 848	6,02%
Lån till LF Norrbotten Holding AB	39 580	12 640	1,39%
Skandia	65 026	4 304	3,15%
SEB	46 768	0	1,38%
Nokia Corp.	20 704	0	4,38%
Essity AB	20 672	0	5,27%
Simplicity	20 454	0	1,39%

Tabell Riskkoncentration *Kapitalkrav för koncentrationsrisk enligt standardmodellen exklusive diversifieringseffekt per 31 december 2018

C.2.3 Riskreduceringstekniker marknadsrisk

Investeringar i enlighet med aktsamhetsprincipen

Bolagets kapitalförvaltning bedrivs utifrån en aktsamhetsprincip vilket bland annat innebär att placeringar endast sker i tillgångar vars risker bolaget anser sig kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera. De huvudsakliga tillgångsklasserna är räntebärande värdepapper, aktierelaterade placeringar, alternativa investeringar och traditionella kapitalförsäkringar. Placeringar och tillgångar som inte handlas på reglerade finansmarknader ska hållas på aktsamma nivåer. Tillgångarna ska vara väl diversifierade på ett sådant sätt att man undviker överdrivet beroende av en viss tillgång, emittent eller grupp av företag eller av ett geografiskt område samt alltför stor riskackumulering i portföljen som helhet. Användning av derivatinstrument ska vara möjligt så länge som de bidrar till att reducera riskerna eller bidrar till en effektiv portföljförvaltning. Riskexponering, kapitalkrav och tillgängligt kapital övervakas kontinuerligt och rapporteras till styrelsen kvartalsvis eller oftare om omständigheterna så kräver.

Användande av derivatinstrument

Bolaget har i sin kapitalförvaltning möjlighet att använda derivatinstrument. När derivatinstrument används i förvaltningen är syftet antingen att reducera risker eller öka avkastningen i kapitalförvaltningen. Derivat får användas vid följande tillfällen:

- Vid valutasäkring.
- Vid utfärdande av köpoptioner för aktier.

Vid beslut om investering i derivat ska beslutsgrunder dokumenteras. Uppföljning av investering i derivat sker månatligen. Derivatavtalens underliggande tillgång måste motsvaras av de tillgångsslag som bolaget normalt förfogar över. Med tillgångsslag menas aktier och räntebärande tillgångar i utländsk valuta.

Eftersom användningen av valutaterminer samt utfärdandet av köpoptioner sker i syfte att reducera riskerna i kapitalförvaltningen, och där bolaget redan äger den underliggande tillgången, överensstämmer hanteringen väl med aktsamhetsprincipen. Valutaterminsriskerna mäts i samma riskmodell som övriga marknadsrisker.

C.2.4 Riskkänslighet marknadsrisk

Inom ramen för den årliga ERSA-processen, som beskrivs mer utförligt i avsnitt 3.2. *Egen risk- och solvensanalys (ERSA)*, utförs stresstester. Stresstesterna visar känsligheten för avgränsade extrema utfall av enskilda parametrar. Rapportering av tillvägagångssätt och resultat av den kompletta ERSA-processen sker internt och till Finansinspektionen.

Stresstestet syftar till att se hur bolagets resultat- och balansräkning samt kapitalkvot skulle påverkas om följande nedgång inom finans inträffar:

Parametrar för ERSA-stress 2018	Nedgång
Aktier – typ 1, svenska (Noterade svenska aktier)	- 50 %
Aktier – typ 1, icke-svenska (Developed markets)	- 50 %
Aktier – typ 2 exkl. LFAB (Emerging Markets)	- 50 %
LFAB-aktie	- 12 %
Företagsobligationer, HY *	- 40 %
Humlegården	- 25 %
* Korrelationsantaqande om 0,8 med aktier.	

Tabell över Parametrar som används till stressscenario i ERSA för 2018

Tabellen nedan visar vilken effekt stresstesten får på kapitalbasen, jämfört med basscenariot.

ERSA-Stresstest	Effekt på kapital-basen år 2021 (tkr)
Stresstest 1 Börskrasch	-367 784

Tabell Stresstest börskrasch, visar effekt på kapitalbas i jämförelse med basscenariot

Då stresstestet helt fokuserar på en börsnedgång där alla andra makrovariabler är lika som i basscenariot är det kapitalavkastningen som påverkas. Aggregerat över tidshorisonten (2018-2021) skulle finansrörelsens resultat vara - 296 Mkr. Summa kapitalbas är 368 Mkr lägre och kapitalkravet är 117 Mkr lägre vid utgången av 2021 jämfört med samma tidpunkt i basscenariot. Kapitalkvoten skulle 2021 ligga på 216 % vilket är 23 procentenheter lägre än vid samma tidpunkt i basscenariot. Dock ligger kapitalkvoten väl över styrelsens risktoleransnivå.

C.3 Kreditrisk

Risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran.

C.3.1 Riskexponering kreditrisk

Bolaget är exponerad mot motpartsrisk dels genom placeringar i finansiella derivat och likvida medel samt genom återförsäkring.

Bolaget köper i dagsläget all återförsäkring genom återförsäkringsavdelningen på LFAB. Länsförsäkringsgruppen har ett antal interna återförsäkringspooler som ger Länsförsäkringsbolagen återförsäkringsskydd. Detta innebär att bolagen återförsäkrar varandra för de skador som överstiger det enskilda bolagets självbehåll upp till den skadekostnadsnivå som täcks av externa återförsäkrare.

Kreditrisken som uppstår i samband med återförsäkring är dels att övriga bolag i Länsförsäkringsgruppen inte kan fullgöra sina åtaganden mot de interna återförsäkringspoolerna och dels att de externa återförsäkringsbolagen inte kan fullgöra sina åtagande mot länsförsäkringsgruppen. Risken bedöms som mycket liten att federationen inte kan fullgöra sina åtaganden med tanke på federationens mycket höga solvens.

Motpartsrisk i likvida medel begränsas genom en limit på hur mycket ett enskilt bolag får hantera och risken bedöms därför vara låg.

Väsentliga förändringar

Bolaget är med i ett antal återförsäkringspooler tillsammans med övriga 22 länsförsäkringsbolag och Länsförsäkringar Sak AB. Mot dessa bolag uppstår en motpartsrisk.

I standardformeln har motparternas kreditkvalitet en stor påverkan på kapitalkravet för motpartsrisk, och kreditkvaliteten sätts utifrån rating eller nivå på motpartens solvenskvot. Motpartsrisken har ökat med 9 841 tkr eller 52,2, % och förklaras av en ökad exponering för avgiven återförsäkring. Detta förklaras i huvudsak av en ökning avseende TSI värde för enskilt största risken avseende brand under perioden, se även C.1.1 Teckningsrisk.

C.3.2 Riskkoncentration kreditrisk

Den största sammanlagda exponeringen mot en enskild motpart (likvider) är exponering mot SBAB och uppgår till 50 512 (109 189) tkr.

Motpart	Rating	Recoverables (tkr)	Loss Given Default (tkr)	Prob Of Default
SBAB	A (2)	50 512	50 512	0,05%
LFAB-koncernen	A (2)	41 699	41 699	0,05%
Avanza AB	BB (4)	29 347	29 347	1,20%
Svenska Handelsbanken AB	AA (1)	18 292	18 292	0,01%
Nordea Bank AB	BB (4)	7 969	7 969	0,01%
Landshypotek	BB (4)	5 082	5 082	0,05%
SEB	BB (4)	4 455	4 455	0,05%
Simplicity Likviditet A	A (2)	998	998	1,20%
Spiltan Räntefond Sverige	A (2)	787	787	1,20%
Spiltan Högräntefond	AA (1)	403	403	1,20%

Tabell 10 största exponeringar för likvider per 31 december 2018

Den största sammanlagda exponeringen mot en enskild motpart (återförsäkring) är exponering mot Länsförsäkringar Skåne.

Motpart	Rating	Recoverables (tkr)	Loss Given Default (tkr)	Prob Of Default
LF SKÅNE	Greater than 200%	14 813	64 142	0,01%
LF DALARNA	Greater than 175%	10 050	43 514	0,05%
LF ÖSTGÖTA	Greater than 200%	9 723	42 096	0,01%
LF STOCKHOLM	Greater than 200%	8 611	37 290	0,01%
LFAB TRK	A (2)	10 963	37 068	0,05%
LF ÄLSVBORG	Greater than 200%	8 000	34 634	0,01%
LF JÖNKÖPING	Greater than 200%	7 354	31 837	0,01%
LF BERGSLAGEN	Greater than 200%	6 973	30 190	0,01%
LF VÄSTERBOTTEN	Greater than 200%	6 224	26 945	0,01%
LF VÄSTERNORRLAND	Greater than 175%	4 422	19 143	0,05%

Tabell 10 största exponeringar inom återförsäkring per 31 december 2018

C.3.3 Riskreduceringstekniker kreditrisk

Bolaget begränsar sina motpartsrisker, avseende de som hanterar bolagets likvida medel, genom att ett enskilt bolag maximalt får hantera likvida medel motsvarande 30% av bolagets totala placeringstillgångar.

Kreditrisken som uppstår i samband med återförsäkring reduceras genom LFAB:s process för att utvärdera återförsäkringsmotparter för Länsförsäkringsgruppen.

Val av de interna självbehållen förändrar motpartsrisken, högre självbehåll ger lägre motpartsrisk. Tabellen nedan visar valda självbehåll för 2018 jämfört med föregående år.

Sektion	Självbehåll 2018 (tkr)	Självbehåll 2017 (tkr)
Brand	7 000	7 000
Katastrofskador	7 000	7 000
Motorkasko	1 000	1 000
Fritidsbåt	500	500
Fartygskasko	500	500
Ansvar	3 000	3 000

Tabell Självbehåll återförsäkring 2018 jämfört med föregående år

C.3.4 Riskkänslighet kreditrisk

Inom ramen för den årliga ERSA-processen, som beskrivs mer utförligt i avsnitt 3.2. *Egen risk- och solvensanalys (ERSA)*, utförs stresstester. Stresstesterna visar känsligheten för avgränsade extrema utfall av enskilda parametrar. Rapportering av tillvägagångssätt och resultat av den kompletta ERSA-processen sker internt och till Finansinspektionen.

Ingen särskild beräkning för kreditrisk avseende återförsäkringar har utförts, däremot har för 2018 års ERSA bolagsspecifika stresstester för teckningsrisk genomförts varav två har avsett ökade skadekostnader (vilket skulle kunna illustrera katastrofskada eller fallissemang hos

återförsäkrare). Resultatet av stresstestet framgår av tabell i avsnitt C.1.4 Tabell stresstest teckningsrisk.

C.4 Likviditetsrisk

Risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris.

C.4.1 Riskexponering likviditetsrisk

Bolagets tillgångar består av ett antal tillgångar som kan anses vara relativt illikvida. De fastigheter som bolaget äger samt innehaven i LFAB och Humlegården är alla av illikvid karaktär. Bolaget placeringslimiter begränsar innehaven i dessa tillgångar.

I och med att en stor del av tillgångarna är illikvida ska detta kompenseras genom beaktande av likviditet i de övriga delarna av portföljerna. Investeringar i noterade aktier är fokuserade på värdepapper och UCITS-fonder med god likviditet.

För att säkerställa att bolaget klarar sina kortsiktiga betalningsåtaganden ska bolagets likvida medel minst uppgå till beslutad miniminivå. Bolagets affärsmodell innebär att premier i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända innan de förfaller. Negativa kassaflöden kan dock uppstå beroende på att stora skadeutbetalningar sker under en kort tidsperiod.

Likviditetsrisk följs löpande inom ramen för ekonomisk uppföljning. Det förväntade kassaflödesmönstret och möjligheten att realisera placeringstillgångar innebär en låg riskexponering. Vid ett negativt scenario kan bolaget avyttra omsättningsbara placeringstillgångar.

Kreditrating	Marknadsvärde (tkr)	% av ränteportfölje	Omsättnings- barhet (dagar)
Företagsobligationer/Investmentgrade	131 884	32%	
AAA-A	27 386	21%	3
BBB	104 498	79%	2-3
Företagsobligationer/high yield	280 569	68%	
BB-B	28 227	10%	2
CCC-C	300	0%	2
Saknas rating	252 041	90%	2-15
Totalt	412 452	100%	

Riskexponeringar ränteinstrument per 31 december 2018

C.4.2 Riskkoncentration likviditetsrisk

Bolaget bedömer inte att bolaget är exponerad mot riskkoncentrationer inom likviditetsrisk.

C.4.3 Riskreduceringstekniker likviditetsrisk

En likviditetsbudget har upprättats för att analysera bolagets kapitalbehov. Behovet baseras på planerade in- och utflöden och tar hänsyn till eventuella skulder vars löptider och förfallodatum infaller under perioden. Resultatet påvisar att bolagets likvida medel är tillräckliga för att uppfylla budgeterat likviditetsbehov.

I syfte att begränsa bolagets likviditetsrisk beaktas den i utformningen av placeringsstrategin.

I det fall bolagets likviditetsbehov överstiger tillgängliga likvida medel kan bland annat följande aktiviteter initieras på kort och lång sikt i syfte att öka bolagets likviditet:

- Bolaget avyttrar likvida tillgångar
- Bolaget skiftar löpande illikvida tillgångar till mer likvida
- Höja premie för utvalda produktsegment
- Kostnadsreduktion

C.4.4 Riskkänslighet likviditetsrisk

Likviditetsrisken analyseras i den årliga ERSA-processen, som beskrivs mer utförligt i avsnitt 3.2. *Egen risk- och solvensanalys (ERSA)*. Rapportering av tillvägagångssätt och resultat av den kompletta ERSA-processen sker internt och till Finansinspektionen. Riskkänsligheten för likviditetsrisk i bolaget är liten. Placeringar görs i huvudsak i tillgångar med hög likviditet på väl etablerade marknader, vilket begränsar likviditetsrisken.

Inom ERSA-processen upprättar bolaget en kapitalplan. Analys av likviditet för budgetåret påvisade ett likviditetsbehov understigande bolagets toleranslimit, vilket innebär att det under budgetåret inte föreligger något behov av att vidta åtgärder i syfte att öka bolagets likviditet.

C.5 Operativ risk

Risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

C.5.1 Riskexponering operativ risk

Målet för bolagets arbete med operativa risker är att säkerställa att de operativa riskerna inte ska begränsa möjligheterna att nå uppsatta verksamhetsmål. Strategin för hantering av operativa risker utgår från insikten att operativa risker är en del av bolaget verksamhet. Strategin utgår således inte från att samtliga operativa risker kan undvikas, elimineras eller transfereras till annan part.

Operativa risker identifieras årligen utifrån bolagets affärskritiska processer av respektive processägare med stöd av riskhanteringsfunktionen. Varje processägare äger samtliga risker i den egna processen samt risker utanför processen med naturlig koppling till respektive process (till exempel säkerhetsrisker). Inträffade incidenter hanteras och rapporteras löpande. Återkoppling till verksamheten beträffande riskreducerande åtgärder, dess utfall, effektivitet och nödvändiga justeringar ska ske av respektive chef eller processägare. Återrapportering till styrelse sker enligt fastställd rapporteringsplan.

Den operativa riskhanteringen följs upp löpande och genom särskilda utvärderingar. Utvärderingen kan ske när som helst på initiativ av styrelsen, VD eller av

riskhanteringsfunktionen exempelvis som följd av inträffad incident eller proaktivt för att utvärdera risken inom särskilt område.

C.5.2 Riskkoncentration

Bolaget anser sig inte ha riskkoncentrationer inom operativa risker.

C.5.3 Riskreduceringstekniker operativ risk

Riskreducerande åtgärder vidtas om de utifrån fastställd metod för riskbedömning överstiger beslutad risktolerans. Riskvärdet utgör en sammanvägd bedömning av riskens potentiella konsekvens för verksamheten och sannolikheten att risken inträffar.

Valet av åtgärd för att reducera en operativ risk varierar i hög grad som följd av riskernas olikartade karaktär. Föreskrivna generella åtgärder enligt bolagets riktlinje för riskhantering och intern styrning och kontroll är följande:

- Styrande dokument
- Företagsövergripande kontroll
- Nyckelkontroll
- Utbildning
- Process- och rutinförändring
- Kontrollaktiviteter
- Information och kommunikation
- Uppföljning och utvärdering

Bolaget har en process för godkännande av nya eller väsentligt förändrade produkter, tjänster, marknader, processer, IT-system samt vid större förändringar i verksamhet och organisation. Syftet med godkännandeprocessen är att uppnå en effektiv och ändamålsenlig hantering av risker som kan uppstå i samband med förändringsarbete, att tillse att gällande regelverk efterlevs samt att kundnytta uppnås.

Bolagets kontinuitetshantering handlar om att upprätta beredskaps- och kontinuitetsplaner för krishantering. Bolaget genomför regelbundet övningar för att säkerställa att bolaget har en god förmåga att hantera krissituationer.

Bolaget kan från tid till annan lägga ut delar av verksamheten till uppdragstagare utanför bolaget. Se kapitel B7 för detaljer.

C.5.4 Riskkänslighet operativ risk

Bolaget arbetar med att förebygga och hantera krissituationer. Redundanslösningar för vissa affärskritiska funktioner har upprättats. Övningar och tester omfattar beredskapsrutiner och reservlösningar. Tester av reservlösningar genomförs minst årligen och större krisledningsövning samt brandövning minst vart tredje år. En utgångspunkt i arbetet är ständiga förbättringar. Vid inträffade störningar görs i efterhand en utvärdering och eventuellt aktivitetsplan i syfte att ytterligare förbättra arbetet kring krissituationer. Resultatet av tester och störningar visar på att bolaget har en god förmåga att hantera uppkomna kriser.

C.6 Övriga materiella risker

Förutom de risker som har kommenterats i avsnitt C ovan så är bolaget exponerat för affärsrisker. Exempel på affärsrisk är felaktiga strategiska beslut som genererar förluster, konkurrenternas agerande och omvärldsförändringar.

Negativa rykten som skadar varumärket är en signifikant affärsrisk. I och med att bolaget delar varumärket med flera andra bolag i Länsförsäkringars federation så exponeras varumärket även av de övriga bolagens beslut och deras agerande på marknaden. Även branschkonkurrenter kan riskera branschens rykte i stort.

Bolaget är beroende av att ha kunders och andra aktörers förtroende. Vikten att vårda och skydda varumärket är därför av stor betydelse. Bolagets styrdokument inom det etiska området är därför central i bolagets strävan att agera korrekt och upprätthålla ett gott anseende och högt förtroende hos kunder och andra intressenter.

Affärrisker hanteras i stor utsträckning i kortsiktiga affärsplaneringsprocessen (årligen), där även egen risk- och solvensbedömning ingår, samt i ett strukturerat strategiarbete i styrelse och ledning. Identifierade affärsrisker följs fortlöpande upp via den interna kontrollmiljön på den funktion/nivå inom bolaget som är bäst lämpad för att hantera risken.

C.7 Övrig information

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande riskprofil.

D. Värdering för solvensändamål

D.1 Tillgångar

D.1.1 Värderingen i samband med solvensberäkningen

Värdering av tillgångar och skulder i solvensbalansräkningen jämfört med den finansiella redovisningen

Tillgångar och skulder 2018-12-31 (tkr)	Finansiell redovisning	Omvärdering	Solvens 2 - värde
Tillgångar			
Förutbetalda anskaffningskostnader	1 962	-1 962	0
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk	7 466	-3 733	3 733
Aktier och andelar i dotterbolag	100	89 235	89 335
Aktier – börsnoterade	363 144	0	363 144
Aktier – icke börsnoterade	522 164	0	522 164
Företagsobligationer	231 780	0	231 780
Investeringsfonder	225 026	0	225 026
Banktillgodohavanden som inte är likvida medel	15 180	0	15 180
Lån och hypotekslån	40 180	0	40 180
ÅF-andel av FTA avseende skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring	194 198	-26 604	167 593
ÅF-andel av FTA avseende sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	7 008	-836	6 172
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	158	0	158
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	125 518	0	125 518
Återförsäkringsfordringar	11 718	0	11 718
Fordringar (Kundfordringar, ej försäkring)	24 764	0	24 764
Kontanter och andra likvida medel	158 504	0	158 504
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	8 304	0	8 304
Totala tillgångar	1 937 174	56 099	1 993 273
Skulder			
Försäkringstekniska avsättningar	975 976	-156 844	819 132
Andra avsättningar än FTA	0	0	0
Uppskjutna skatteskulder	49 257	27 216	76 473
Derivat	2 925	0	2 925
Återförsäkringsskulder	4 886	0	4 886
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	100 256	0	100 256
Totala skulder	1 133 301	-129 628	1 003 673
Tillgångar minskat med skulder	803 873	185 727	989 600

Tabell Tillgångs- och skuldposterna per 31 december 2018

D.1.2 Värderingsprinciper i solvensberäkningen för olika tillgångsklasser

Som huvudprincip värderas bolagets tillgångar i solvensbalansräkning till marknadsvärde, det vill säga det belopp för vilket de skulle kunna utväxlas i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs. För den finansiella redovisningen tillämpar bolaget för sin värdering så kallad lagbegränsad IFRS. Nedan följer en genomgång av värderingen i solvensbalansräkningen för varje tillgångskategori tillsammans med eventuella skillnader mot den finansiella redovisningen.

Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II.

Förutbetalda anskaffningskostnader har värderats till noll enligt Solvens II.

Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk. Bolagets materiella tillgångar avser inventarier som värderas till marknadsvärde. Värderingen av bolagets materiella anläggningstillgångar är lägre i Solvens II-balansräkningen jämfört med IFRS då bolaget bedömer att det inte kan uteslutas att inventarierna vid en eventuell transaktion är värda mindre än bokfört värde enligt IFRS. Bolagets totala materiella anläggningstillgångar utgör ca 0,5 procent av balansomslutningen och är således av immateriell karaktär i sammanhanget.

Aktier och andelar i dotterbolag. Aktier och andelar i bolagets dotterbolag värderas enligt den justerade kapitalandelsmetoden, vilket är bolagets andel av den positiva skillnaden mellan innehavets tillgångar och skulder, värderad enligt värderingsprinciper under Solvens II.

Aktier – börsnoterade. Aktiens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader vid anskaffningstillfället.

Aktier – icke börsnoterade. Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB värderas till verkligt värde baserat på aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll vilket betyder att aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som Länsförsäkringar AB-koncernens redovisade beskattade egna kapital justerat för primärkapitalinstrument.

De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Huvudprincipen är att onoterade aktier värderas till senast betalt om det finns uppgifter som är relevanta. Ett alternativ till detta är värdering till senaste emissionskurs om denna inte ligger allt för långt tillbaka i tiden. Där detta inte är möjligt tar bolaget in externa värderingar eller värden som tagits fram av aktiebolagen.

Statsobligationer, Företagsobligationer, Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter, Investeringsfonder, Derivat. De flesta obligationer och andra räntebärande papper är noterade på en aktiv marknad eller auktoriserad börs och värderas därmed till noterad köpkurs på balansdagen. Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så används en värderingsteknik som i så hög utsträckning som möjligt bygger på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. För sådana värderingar används väletablerade värderingsmodeller eller värderingar från utgivaren av instrumentet.

Banktillgodohavanden som inte är likvida medel. Värderas enligt dess nominella värde.

Lån och Hypotekslån. Värderas enligt dess nominella värde.

ÅF-andel av FTA avseende skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring och ÅF-andel av FTA avseende sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring. Se avsnitt D.2 Försäkringstekniska avsättningar.

Depåer hos företag som avgivit återförsäkring, Kontanter och andra likvida medel, Fordringar (kundfordringar, inte försäkring), Återförsäkringsfordringar, Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare. Värderas enligt dess nominella värde.

Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans. Avser övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter. Värderas till nominellt värde på grund av deras korta duration, detta anses vara en bra uppskattning av marknadsvärde.

Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen

Förutbetalda anskaffningskostnader. Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader i den finansiella redovisningen.

Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk. Materiella tillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Nedskrivningsbehov prövas årligen.

Aktier och andelar i dotterbolag. Aktier och andelar i bolagets dotterbolag värderas till anskaffningsvärde i den finansiella redovisningen.

Aktier – börsnoterade. Inga materiella skillnader.

Aktier – icke börsnoterade. Inga materiella skillnader.

Statsobligationer, Företagsobligationer, Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter, Investeringsfonder, Derivat. Inga materiella skillnader.

Banktillgodohavanden som inte är likvida medel. Inga materiella skillnader.

Lån och Hypotekslån. Inga materiella skillnader.

ÅF-andel av FTA avseende skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring och ÅF-andel av FTA avseende sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring. Se avsnitt D.2 Försäkringstekniska avsättningar.

Depåer hos företag som avgivit återförsäkring, Kontanter och andra likvida medel, Fordringar (kundfordringar, inte försäkring), Återförsäkringsfordringar, Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare. Inga materiella skillnader.

Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans. Inga materiella skillnader.

D.2 Försäkringstekniska avsättningar

D.2.1 Värderingen av försäkringstekniska avsättningar för olika affärgrenar

Försäkringstekniska avsättningar (FTA) värderas till det aktuella belopp som Länsförsäkringar Norrbotten skulle vara tvunget att betala om man omedelbart skulle överföra sina försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser till ett annat försäkringsföretag. Detta värde

beräknas genomgående som summan av en bästa skattning plus en riskmarginal. Bästa skattningen motsvarar det förväntade nuvärdet av framtida kassaflöden. Riskmarginalen ska motsvara kostnaden för att hålla det kapital som krävs för att klara bolagets åtaganden tills dessa är slutavvecklade. Den beräknas med cost-of-capital-metoden där kapitalkostnadsräntesatsen är satt till 6 procent enligt regelverket.

Med stöd av Delegerade förordningen Artikel 58 har följande förenkling använts vid beräkningen av riskmarginalen: det solvenskapitalkrav för kommande år som ingår i formeln för riskmarginalen beräknas med utgångspunkt i motsvarande värde för innevarande år, vilket antas utvecklas över de framtida åren i proportion till bästa skattningens utveckling.

Nedanstående tabell ger en översikt över bolagets FTA fördelade på materiella affärgrenar. Kolumnen LoB anger affärgrenens nummer enligt bilaga I till Delegerade förordningen. Namnen på affärgrenarna har valts så att de beskriver affären så bra som möjligt, snarare än enligt nämnda bilaga.

LoB	Affärgren (tkr)	Bästa skattning Premiereserv	Bästa skattning Ersättningsreserv	Riskmarginal	Försäkringstekniska avsättningar
Direkt skadeförsäkring					
2	Sjuk- och olycksfall	4 243	25 652	3 304	33 198
4	Trafik	22 559	169 641	4 200	196 400
5	Övrig motor	35 453	13 983	779	50 215
7	Egendom	78 544	161 016	3 532	243 091
Proportionell återförsäkring					
16	Trafik	0	20 266	1 613	21 879
17	Övrig motor	982	48	17	1 047
Icke-proportionell återförsäkring					
25	Sjuk- och olycksfall	0	4 479	1 557	6 036
26	Trafik	0	94 829	31 075	125 904
28	Egendom	389	17 223	1 763	19 375
Livförsäkring och återförsäkring					
34	Skadelivräntor, direkt Skadelivräntor,	0	97 208	3 856	101 064
36	mottagen återförsäkring	0	20 054	869	20 923
Summa		142 170	624 399	52 565	819 132

Tabell Försäkringstekniska avsättningar per 31 december 2018

En beskrivning av graden av osäkerhet i bästa skattningen ges i samband med metodbeskrivningen under respektive affärgren nedan. Här beskrivs också eventuella materiella förändringar i de antaganden som görs jämfört med föregående rapporteringsperiod.

Sjuk och olycksfall, inklusive mottagen återförsäkring

Affärgren nummer 2 Försäkring avseende inkomstskydd (här kallad Sjuk och olycksfall) består av bolagets separata sjuk- och olycksfallsförsäkring. För beräkning av framtida kassaflöden används i huvudsak Schniepers metod, detta innebär att kostnaden för okända

skador (IBNR) antas proportionell mot premien, medan utvecklingen av kända skador antas proportionell mot den kända skadekostnaden (RBNS).

Återförsäkrares andel bestäms genom att tillämpa metoden ovan med skadekostnaden trunkerad vid den excesspunkt bolaget valt i sin excess-of-loss-återförsäkring. Summan av alla sådana andelar för de 23 länsförsäkringsbolagen ingår i den gemensamma Olycksfallspoolen. Mottagen återförsäkring för Sjuk och olycksfall i Länsförsäkringar Norrbotten utgör bolagets kvotandel av denna summa.

Värderingen av sjuk- och olycksfallsaffär anses vara relativt osäker då avvecklingstiden är lång (över 30 år kan förekomma). Denna osäkerhet begränsas dock av att de största kostnaderna, som avser invaliditetsersättning, är maximerade i termer av prisbasbelopp.

Trafikförsäkring, inklusive mottagen återförsäkring

Affärgren nummer 4 Ansvarsförsäkring för motorfordon (Trafikförsäkring) består dels av de försäkringar som tecknats sedan bolaget fick egen koncession 2004, som behandlas först, dels av från LFAB övertagen run-off-affär för äldre årgångar, som behandlas längre ner i texten.

Vad gäller affären efter 2004 har Länsförsäkringar Norrbotten relativt lågt självbehåll i den interna återförsäkringslösningen. För att ge bästa skattningen bättre precision trunkeras skadorna först vid bolagets självbehåll. Skadorna delas in i

- skador med personskada – skador som innehåller minst en personskadedel
- skador utan personskada – rena egendomsskador

där de förra kan vara komplicerade och svårbedömda, medan de senare har en kort avvecklingstid och är relativt lätta att uppskatta. För rena egendomsskador används en triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär ett antagande om att okänd skadekostnad är proportionell mot känd skadekostnad.

För skador med personskada trianguleras först antalet skador. Vidare beräknas en medelskada per bolag för skadekostnaden under självbehållet baserat på en kombination av gruppens data och bolagets egna data. Slutligen erhålls utvecklingsfaktorer för utbetalt från beräkningar på data från gruppen. Dessa tre informationskällor kombineras sedan i en Bornhuetter-Ferguson-skattning av skadekostnaden under självbehållet. Detta innebär ett antagande om att den procentuella andelen okänd skadekostnad är gemensam för gruppen, medan dess storlek bestäms av antalet skador i det enskilda bolaget multiplicerat med medelskadan enligt ovan.

Återförsäkrares andel bestäms genom fördelning av hela gruppens okända skadekostnad (IBNR, som då kan beräknas med större precision) på de enskilda bolagen efter deras andel av premien för avgiven återförsäkring. Bästa skattning brutto blir sedan summan av beräkningen under självbehållet (för egen räkning) och återförsäkrares andel.

Affärgrenen 26 Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring består av bolagets andel av den så kallade Trafikpoolen. I den mottages återförsäkring som en kvot av alla bolagens skadekostnad över självbehållet, beräknad som ovan.

Den andra delen av Affärgren nummer 4, Trafikförsäkring fram till 2004, är den run-off-affär som bolaget 2014-12-30 tog över från LFAB och som avser trafikförsäkring fram till dess att länsförsäkringsbolagen fick egen koncession 2004. Skadekostnaderna kan delas upp på egendomsskador respektive personskador, men för egendomsskador finns ingen känd reserv kvar. I praktiken handlar därmed bedömningen om segmentet personskador.

Beräkningarna görs för den samlade affären, medelst triangulering (Chain ladder) av utbetalningar, vilket innebär ett antagande om att okänd skadekostnad är proportionell mot hittills utbetalt. För äldre årgångar, där endast ett fåtal skador återstår, med väl bestämda individuella reserver, används dock summan av dessa som bästa skattning. Den resulterande okända skadekostnaden (IBNR) fördelas sedan ut på länsförsäkringsbolagen och LFAB efter deras andel av känd reserv. Eftersom hela affären cederas till LFAB blir återförsäkrarens andel lika med bruttoreserven. Dessa andelar slås ihop med den del av affären som ligger kvar hos LFAB och bildar så Trafikreservpoolen. Slutligen får Länsförsäkringar Norrbotten en kvotandel (en fix procent) av den samlade affären som mottagen proportionell återförsäkring av Ansvarsförsäkring för motorfordon i Affärgren nummer 16.

Värderingen efter 2004 måste anses som väldigt osäker för storskadorna, eftersom vi har lång avvecklingstid och i det närmaste obegränsade skadebelopp (max 300 000 tkr). Detta påverkar mottagen återförsäkring och återförsäkrarens andel. Beloppen för egen räkning är väsentligt mindre osäkra, tack vare konstruktionen ovan. Den relativa osäkerheten är stor även före 2004, där vi visserligen vet mer om de enskilda skadorna, men samtidigt i hög grad har kvar skador som är mer svårbedömda.

Övrig motor (Kasko)

Affärgren nummer 5 Övrig motorförsäkring består i huvudsak av momenten Delkasko och Vagnskada, samt några ytterligare mindre moment. Kasko har till den helt dominerande delen väldigt kort avvecklingstid. Den metod som används är därför en vanlig triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär att okänd skade-kostnad antas proportionell mot känd skadekostnad (som är summan av skadereglerarnas individuellt bestämda skadekostnader). För ökad stabilitet trunkeras storskadorna vid 1 000 tkr, vilket innebär att för skadekostnaden över 1 000 tkr används skadereglerarnas bedömning utan uppräknings. Detta bygger på ett antagande om att stora skador är kända vid beräkningstillfället och att skadereglerarnas bedömning i detta fall är den bästa skattning vi kan få.

För Kasko är sådana skador mindre vanliga. I den mån de överskrider bolagets självbehåll i excess-of-loss-återförsäkringen och därmed genererar avgiven och mottagen återförsäkring hanteras den av en gemensam återförsäkringspool, se beskrivningen för Egendom nedan. Värderingen får anses förhållandevis säker då avvecklingstiden är kort.

Egendom, inklusive mottagen återförsäkring

Affärgren nummer 7 Försäkring mot brand och annan skada på egendom består av försäkrings-grenarna "Hem och villa", inklusive Fritidshus, och "Företag och fastighet" inklusive Lantbruk.

Här används triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär att okänd skade-kostnad antas proportionell mot känd skadekostnad (summan av skadereglerarnas individuellt bestämda skadekostnader). För ökad stabilitet trunkeras storskadorna vid 2 000 tkr. För delen däröver gäller den kända skadekostnaden utan uppräknings, även om expertbaserad justering kan förekomma undantagsvis. Även stora kumuler av skador vid naturkatastrofer,

till exempel stormar, behandlas utan uppräknig. Detta bygger på ett antagande om att stora skador och katastrofskador är kända vid beräkningstillfället, vilket i sin tur bygger på erfarenheten att de sällan efteranmäls. De är till sitt belopp ej helt kända, men den uppskattning som skadereglerare gör är i detta fall extra noggrann och kan därför anses som bästa tillgängliga skattning.

Som en konsekvens av detta antagande beräknas återförsäkrarens andel till känd skadekostnad över självbehållet i excess-of-loss-återförsäkringen plus katastrofskadekostnaden. Summan av alla sådana återförsäkrarens andelar för de 23 länsförsäkringsbolagen ingår i en gemensam återförsäkringspool.

Affärsgren 28, Mottagen icke-proportionell återförsäkring av egendom utgörs till största delen av bolagets kvotandel av denna summa.

Värderingen är för Hem och villa relativt säker, tack vare kort avvecklingstid och begränsad omfattning av storskador. För Företag och fastighet finns en del osäkerhet i storskadornas utveckling och även en underordnad del ansvarsskador med lång avvecklingstid.

Premiereserv

För att bestämma premiereserv tillämpas den förenkling som föreslås i Annex III till EIOPA:s "Riktlinjer för värdering av försäkringstekniska avsättningar". Därvid beräknas först på årsbasis en totalkostnadsprocent som mäter hur framtida kostnader och intäkter förhåller sig till premieintäkten. Därefter beräknas ej intjänade premier i förhållande till återstående löptid för avtalen (pro rata temporis). Premiereserven i solvensbalansräkningen är produkten av denna totalkostnadsprocent och ej intjänade premier.

Den största osäkerheten ligger här i bedömningen av skadekostnaden. Då reserven avser skador som ännu ej inträffat, kommer utfallet att variera kraftigt.

Bolaget planerar att under 2019 ändra beräkningsmetodik för premiereserv och inte längre tillämpa förenklingen enligt ovan.

Skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring

Detta avsnitt omfattar både Affärsgren 34 Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser och 36 Livåterförsäkring vilka båda beräknas på samma sätt. För dessa affärsgrenar görs antaganden om dödlighet, driftskostnader och värdesäkring.

Vad gäller dödlighetsantagandet för skadelivräntor följs den rekommendation som togs fram av en arbetsgrupp under dåvarande Svenska Försäkringsförbundet. Rekommendationen heter "1999 års kapitaliseringstabeller räntenivå och dödlighet" och dess riktlinjer är idag branschstandard. Antagandena har under 2015-16 varit föremål för utredning av en arbetsgrupp under Svensk Försäkring och Trafikförsäkringsföreningen. Slutsatsen blev att utfallet av dödligheten avviker något från modellen som togs fram 1999, men att avvikelserna inte är tillräckligt stora för att modellen ska behöva justeras. Driftskostnaderna antas vara ett värdesäkrat medelvärde per livränta av hela gruppens driftskostnader, den framtida värdesäkringen uppskattas med break even inflation.

Den största osäkerheten ligger i den faktiska livslängden. Eftersom beståndet är relativt litet påverkar enskilda försäkringar i motsvarande grad relativt mycket.

Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen

I den finansiella redovisningen värderas försäkringstekniska avsättningar (brutto) enligt ÅRFL samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

Skadeförsäkring, premiereserv

Avsättningar för ej intjänade premier i den finansiella redovisningen beräknas i förhållande till återstående löptid för avtalen (pro rata temporis). För olönsam affär görs en bedömning av framtida kostnader för löpande avtal och, om dessa överstiger pro rata temporis-beräkningen för hela bolaget, görs ett tillägg med mellanskillnaden (avsättning för kvardröjande risk).

I solvensbalansräkningen beräknas hur stor del av ej intjänade premier som svarar mot framtida kostnader, med diskontering. I praktiken innebär detta för lönsam affär att den del av den finansiella redovisningens premiereserv som motsvarar förväntad vinst lyfts ut, liksom förutbetalda anskaffnings-kostnader. För olönsam affär kan avsättningen bli ungefär densamma i båda fallen, men kan skilja sig åt på grund av diskonteringen i solvensbalansräkningen. I den sistnämnda tillkommer även en riskmarginal, för premiereserv och ersättningsreserv sammantaget.

Skadeförsäkring, ersättningsreserv

Grunden för avsättning för oreglerade skador (ersättningsreserven) är i båda fallen en uppskattning av de framtida kassaflödena gjord med aktuariella metoder. I den finansiella redovisningen är diskontering bara tillåten för skadeförsäkring med lång avvecklingstid, i vårt fall trafikförsäkring samt sjuk- och olycksfallsförsäkring. För dessa är det valfritt att diskontera eller inte.

I den finansiella redovisningen diskonterar Länsförsäkringar Norrbotten all trafikaffär samt Sjuk och olycksfall. Härvid används en försiktig diskonteringsränta i enlighet med gällande föreskrifter.

Inom solvensbalansräkningen diskonteras all affär med föreskriven marknadsränta. Dessutom finns i solvensbalansräkningen en explicit riskmarginal beräknad med cost-of-capital-metoden. I den finansiella redovisningen har man normalt en implicit marginal, för att få en betryggande reserv som uppfyller gällande regelverk.

Skadelivräntor

Skadelivräntorna diskonteras i den finansiella redovisningen precis som i solvensbalansräkningen med marknadsränta. I solvensbalansräkningen tillkommer en riskmarginal beräknad med cost-of-capital-metoden, medan riskmarginalen i den finansiella redovisningen är mer försiktig än så.

Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar kan sammanfattas enligt följande: Av ett totalt omvärderingsbelopp på 156 844 tkr härrör 37 596 tkr från omvärderingen av premiereserven, som i den finansiella redovisningen uppgår till 181 879 tkr och i solvensbalansräkningen till 144 283 tkr. Merparten av omvärderingen, 119 247 tkr, kommer från ersättningsreserven och beror på annorlunda diskontering och marginal. Detta beskrivs kvantitativt i nedanstående tabell.

Omvärdering FTA, Ersättningsreserv (tkr)	Sjuk och olycksfall	Trafik	Övrig motor	Egendom	Skade- livräntor	Mottagen återförsäkring	Totalt
Enligt finansiell redovisning	40 910	216 125	14 314	165 181	106 929	250 639	794 098
Avgår redovisningens marginal	-12 501	-16 616	-281	-3 888	-9 721	-74 562	-117 569
Skillnad i diskontering	-2 757	-29 868	-51	-277	0	-19 178	-52 131
Tillkommer solvensbalans- räkningens riskmarginal	3 213	3 795	185	2 526	3 856	36 877	50 452
Enligt solvensbalansräkning	28 865	173 436	13 950	163 542	101 064	187 722	674 850

Tabell Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar för direktförsäkring per 31 december 2018

D.2.2 Övrig information om försäkringstekniska avsättningar

Återkrav enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag

Belopp som kan återkrävas enligt återförsäkringsavtal uppgår till 167 593 tkr för skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring och 6 172 tkr för sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring. Hur dessa värderas beskrivs i föregående avsnitt. Bolaget har inga återkrav från specialföretag.

D.3 Andra skulder

Detta kapitel innehåller en genomgång av värderingen i solvensbalansräkningen för varje skuldpost utanför FTA, tillsammans med eventuella skillnader mot den finansiella redovisningen.

D.3.1 Värderingsprinciper i solvensberäkningen för olika skulder

Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II.

Försäkringstekniska avsättningar. Se försäkringstekniska avsättningar, avsnitt D2.

Uppskjutna skatteskulder. Uppskjutna skatter har beräknats för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Den omvärdering som sker mellan Solvens II och den finansiella redovisningen medför även en beräkning av uppskjuten skatteskuld för tillämpliga poster. Se nedanstående tabell. Posten uppskjuten skatteskuld redovisas netto mot beräknad uppskjuten skattefordran. Bolaget har ingen uppskjuten skattefordran explicit redovisad.

Derivat. Är noterade på en aktiv marknad eller auktoriserad börs och värderas därmed till noterad köpkurs på balansdagen.

Försäkringsskulder och skulder till förmedlare samt Återförsäkringsskulder. På grund av den korta durationen av dessa skulder anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.

Övriga skulder som inte visas någon annanstans. Utgörs av leverantörsskulder, bolagsskatter samt övriga upplupna kostnader. På grund av deras korta duration anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.

Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen

Försäkringstekniska avsättningar. Se försäkringstekniska avsättningar, avsnitt D2.

Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar har inga materiella skillnader.

Uppskjutna skatteskulder. Skillnaderna mellan IFRS och Solvens II hänför sig till uppskjuten skatt på omvärderingsbeloppen samt att uppskjuten skatteskuld har redovisats netto mot uppskjuten skattefordran i Solvens II. Värderingsmässigt, undantaget omvärderingsbeloppen enligt Solvens II, är det ingen skillnad mellan den finansiella redovisningen och Solvens II. Bolaget har ingen uppskjuten skattefordran explicit redovisad.

Derivat. Inga materiella skillnader.

Försäkringsskulder och skulder till förmedlare samt Återförsäkringsskulder. Inga materiella skillnader

Övriga skulder som inte visas någon annanstans. Inga materiella skillnader

Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader (tkr)	Finansiell redovisning	Solvens 2-värde	Förfaller
Skuld avseende placeringstillgångar	49 257	49 257	> 1 år
Skuld avseende omvärderingsbelopp	0	27 216	N/A
Totalt	49 257	76 473	

Specifikation uppskjuten skatteskuld avseende omvärderingsbelopp:	Solvens 2-värde	Förfaller
Förutbetalda anskaffningskostnader	-432	N/A
Materiella tillgångar	-821	N/A
Omvärdering av återförsäkrares andel av FTA	-6 037	N/A
Omvärdering av FTA	34 506	N/A
Totalt	27 216	

Tabell uppskjutna skatteskulder avseende temporära skillnader och omvärderingsbelopp per 31 december 2018

D.4 Alternativa värderingsmetoder

Nedan följer en redovisning över de tillgångar som värderas med alternativa värderingsmetoder, det vill säga metoder som avviker från punkt 4, artikel 10 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/25.

D.4.1 Innehav av LFAB-aktier

Bolagets aktieinnehav i LFAB värderas till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste

erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som LFAB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet är således årets totalresultat i LFAB-koncernen.

D.4.2 Länsförsäkringar Norrbotten Holding AB

Bolagets enda koncernföretag per 31 december 2018 är Länsförsäkringar Norrbotten Holding AB med en ägarandel av 100 procent. Som beskrivet under avsnitt D.1 ovan värderas innehavet i dotterbolaget enligt den justerade kapitalandelsmetoden, vilket är bolagets andel av den positiva skillnaden mellan innehavets tillgångar och skulder, värderad enligt värderingsprinciper under Solvens II. Dotterbolagets mest väsentliga substans motsvarar aktier i fastighetsbolaget Humlegården Fastigheter AB (publ). Dessa aktier värderas i solvensbalansräkningen till substansvärde. Substansvärdet beräknas som koncernens egna kapital enligt den finansiella redovisningen plus övervärdet i fastigheter. Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus koncernmässigt bokfört värde korrigerat för latent skatt, vilket är den värderingsmetod som bäst avspeglar värdet. Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då marknaden för fastighetstransaktioner fungerat normalt har det medfört att ortspriser varit tillgängliga och kunnat användas.

D.5 Övrig information

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande värdering för solvensändamål.

E. Finansiering

E.1 Kapitalbas

E.1.1 Mål och principer för kapitalbasen

Kapitalplaneringen genomförs en gång per år och är integrerad med affärsplaneringen. I processen analyseras storleken på kapitalbehovet och tillgången på kapital utifrån prognoser för försäljning och lönsamhet. Målet med kapitalplanering är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. Analysen har sin utgångspunkt i arbetet med affärsplanen och dess så kallade basscenario men inkluderar även ett krävande men realistiskt negativt scenario samt stresstester.

Kvantitativa kapitalmål sätts för bolaget och uttrycks som en kapitalkvot. Med kapitalkvot avses kapitalbas dividerat med solvenskapitalkrav. Bolagets kapitalkvot ska överstiga 120 procent där det regulativa kravet är 100 procent. Analysen genomförs på ett sådant sätt att styrelse och ledning i bolaget får en ökad förståelse för frågor om kapitalstruktur, kapitalbehov och beredskap för att reducera risker. Efter att kapitalplaneringen har dokumenterats och beslutats av styrelsen följs resultatet upp löpande under året. Vid behov revideras processen under verksamhetsåret.

Posterna i kapitalbasen delas upp på tre nivåer, för bolaget klassificeras hela kapitalbasen som primärkapital nivå 1.

Kapitalbas (tkr)	2018	2017
Avstämningsreserv (nivå 1)	989 600	938 531
Summa Kapitalbas (Solvens 2)	989 600	938 531

Specifikation av avstämningsreservens sammansättning (tkr)	2018	2017
Eget kapital	371 472	362 320
Obeskattade reserver	432 401	405 762
Omvärdering av poster från IFRS till Solvens II	185 727	170 450
Summa Avstämningsreserv	989 600	938 531

Tabell Nivåindelning av kapitalbas per 31 december 2018 jämfört med föregående år

E.1.2 Skillnader mellan tillgångar minus skulder i solvensbalansräkningen och eget kapital i den finansiella redovisningen

Skillnaderna mellan Eget kapital enligt legalt bokslut (IFRS) och kapitalbas i Solvens II består av omvärdering av tillgångar och skulder. Posterna som omvärderas är aktier i dotterbolag, materiella anläggningstillgångar, förutbetalda anskaffningskostnader samt försäkringstekniska avsättningar.

Förklaringsposter eget kapital legalt bokslut och kapitalbas (tkr)	2018	2017
Eget kapital enligt IFRS	371 472	362 320
Obeskattade reserver	432 401	405 762
Omvärdering av poster från IFRS till Solvens II	185 727	170 450
Omvärdering aktier i dotterbolag	89 235	71 548
Omvärdering materiella anläggningstillgångar	-3 733	-3 462
Omvärdering förutbetalda anskaffningskostnader	-1 962	-1 947
Omvärdering försäkringstekniska avsättningar (netto)	129 403	132 208
Omvärdering uppskjuten skatt	-27 216	-27 896
Summa Avstämningsreserv	989 600	938 531

Tabell Förklaringsposter eget kapital legalt bokslut och kapitalbas per 31 december 2018 jämfört med föregående år

Posten obeskattade reserver består av säkerhetsreserv och periodiseringsfond och medräknas i sin helhet i kapitalbasen. Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar beskrivs kvalitativt och kvantitativt i avsnitt D.2.

E.1.3 Struktur, värde och kvalitet på primär- och tilläggskapital

Kapitalbasen kan bestå av primärkapital och tilläggskapital. Primärkapitalet består av den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, värderad enligt värderingsprinciper under Solvens II, samt efterställda skulder. Tilläggskapitalet omfattar poster som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster. Tillsynsmyndigheten

förhandsgranskar och godkänner värdet av poster i tilläggskapitalet innan de kan användas i kapitalbasen.

Posterna i kapitalbasen ska delas in i tre nivåer. Nivå 1 avser poster i primärkapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda samt med god tillgänglighet och likviditet. Nivå 2 avser poster i primärkapitalet som är fullt efterställda samt poster i tilläggskapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda. Nivå 3 avser övriga poster. En post ska anses vara fullt efterställd om den i sin helhet, vid likvidation eller konkurs, inte får återbetalas till innehavaren förrän försäkringsföretagets alla andra förpliktelser har uppfyllts.

Kapitalbasen i bolaget består endast av primärkapital nivå 1 och får därför i sin helhet täcka solvenskapitalkrav (SCR) och minimikapitalkrav (MCR).

Medräkningsbar kapitalbas (tkr)	2018	2017
Kapitalbas	989 600	938 531
Medräkningsbar kapitalbas för SCR	989 600	938 531
Medräkningsbar kapitalbas för MCR	989 600	938 531

Tabell Medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet per 31 december 2018 jämfört med föregående år

Primärkapital på nivå 1

Initialt kapital, balanserat resultat och årets resultat omfattar bolagets eget kapital enligt legalt bokslut. Avstämningsreserven utgör de justeringsposter som uppstår vid omvärdering av bokförda värden till Solvens II värden. Här ingår också obeskattade reserver (säkerhetsreserv, periodiseringsfond), vilka tas med i sin helhet vid övergång från den finansiella redovisningen till solvensbalansräkningen.

Kapitalbas (tkr)	2018	2017
Eget kapital enligt IFRS	371 472	362 320
Obeskattade reserver	432 401	405 762
Omvärdering av poster från IFRS till Solvens II	185 727	170 450
Omvärdering aktier i dotterbolag	89 235	71 548
Omvärdering materiella anläggningstillgångar	-3 733	-3 462
Omvärdering förutbetalda anskaffningskostnader	-1 962	-1 947
Omvärdering försäkringstekniska avsättningar (netto)	129 403	132 208
Omvärdering uppskjuten skatt	-27 216	-27 896
Summa Kapitalbas	989 600	938 531

Tabell Kapitalbas per 31 december 2018 jämfört med föregående år

Förändringar under rapporteringsperioden som påverkat bolagets primärkapital nivå 1 är framförallt ökning av obeskattade reserver som ett resultat av en ökad avsättning till säkerhetsreserv, samt en ökad omvärdering av aktier i dotterbolag på grund av ett ökat marknadsvärde av aktier i Humlegården.

Mer utförlig beskrivning angående omvärdering av försäkringstekniska avsättningar redogörs kvalitativt och kvantitativt i avsnitt D.2.

E.2 Solvens- och minimikapitalkrav

E.2.1 Allmän information om bolagets solvens- och minimikapitalkrav

Bolaget använder Standardformeln för beräkning av solvenskapitalkravet. En bedömning av Standardformelns lämplighet genomförs årligen. Bedömningen innehåller en kombination av kvantitativa och kvalitativa analyser där Standardformelns antaganden jämförts med bolagets faktiska riskprofil. Bedömningen är att det inte finns något av materiell betydelse som tyder på att Standardformeln underskattar bolagets kapitalkrav relativt bolagets egen riskprofil.

Följande tabell visar solvenskapitalkravets storlek, totalt och uppdelat per riskmodul, samt minimikapitalkravets storlek per 2018-12-31 jämfört med föregående år.

Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav (tkr)	2018	2017
Skadeförsäkringsrisk	163 170	144 645
Sjukförsäkringsrisk	12 286	11 148
Livförsäkringsrisk	7 030	6 536
Marknadsrisk	420 753	412 498
Motpartsrisk	28 695	18 854
Diversifiering	-127 839	-112 123
Primärt solvenskapitalkrav (BSCR)	504 095	481 558
Operativ risk	20 007	18 177
Justering för förlusttäckningskapacitet hos uppskjutna skatter	-115 302	-109 942
Solvenskapitalkrav(SCR)	408 799	389 793
 Minimikapitalkrav (MCR)	 102 200	 97 448

Tabell Solvenskapitalkravet per riskkategori per 31 december 2018 jämfört med föregående år

Bolaget använder inte någon förenkling i beräkning av solvenskapitalkrav som under vissa villkor är tillåten enligt bestämmelser i förordning 2015/35 från EU-kommissionen. Bolaget använder inte heller några företagsspecifika parametrar för beräkning av solvenskapitalkrav för försäkringsrisk.

E.2.2 Utveckling av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet

Solvenskapitalkravet och minikapitalkravet har ökat med ca 5 % och förklaras framförallt av ökad skadeförsäkringsrisk och motpartsrisk. Dessa ökningar förklaras i huvudsak av att bolaget ökat sin exponering mot brand med ca en miljard jämfört med 2017 vilket ger såväl en ökad katastrofrisk inom Skadeförsäkringsrisk samt en högre avgiven återförsäkring vilket resulterat i en ökad motpartsrisk.

E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet

Bolaget använder inte någon undergrupp för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.

E.4 Skillnader mellan Standardformeln och använda interna modeller

Bolaget använder inte intern modell, beräkning sker utifrån Standardformeln.

E.5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet

Vare sig minimikapitalkravet eller solvenskapitalkravet har överträtts av bolaget under rapporteringsperioden. I händelse av överträdelse av bolagets målnivåer för minimikapitalkrav och solvenskapitalkrav finns dokumenterade och av styrelsen beslutade fördefinierade åtgärder.

E.6 Övrig information

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande finansiering.

BILAGOR QRT-rapportering (tkr)

S.02.01.02

Balansräkning

	Solvens II - värde
	C0010
Tillgångar	
Goodwill	R0010
Förutbetalda anskaffningskostnader	R0020
Immateriella tillgångar	R0030
Uppskjutna skattefordringar	R0040
Överskott av pensionsförmåner	R0050
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk	R0060 3 733
Placeringstillgångar (andra än tillgångar som innehas för index- och fondförsäkringsavtal)	R0070 1 446 629
Fastighet (annat än för eget bruk)	R0080
Innehav i anknutna företag, inklusive intressebolag	R0090 89 335
Aktier	R0100 885 308
Aktier – börsnoterade	R0110 363 144
Aktier – icke börsnoterade	R0120 522 164
Obligationer	R0130 231 780
Statsobligationer	R0140
Företagsobligationer	R0150 231 780
Strukturerade produkter	R0160
Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter	R0170
Investeringsfonder	R0180 225 026
Derivat	R0190
Banktillgodohavanden som inte är likvida medel	R0200 15 180
Övriga investeringar	R0210
Tillgångar som innehas för index-reglerade avtal och fondförsäkringsavtal	R0220
Lån och hypotekslån	R0230 40 180
Lån på försäkringsbrev	R0240
Lån och hypotekslån till fysiska personer	R0250
Andra lån och hypotekslån	R0260 40 180
Fordringar enligt återförsäkringsavtal från:	R0270 173 765
Skadeförsäkring och sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	R0280 173 765
Skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring	R0290 167 593
Sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	R0300 6 172
Livförsäkring och sjukförsäkring som liknar livförsäkring, exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	R0310
Sjukförsäkring som liknar livförsäkring	R0320
Livförsäkring exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	R0330
Livförsäkring med indexreglerade förmåner och fondförsäkring	R0340
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	R0350 158
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	R0360 125 518
Återförsäkringsfordringar	R0370 11 718
Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)	R0380 24 764
Egna aktier (direkt innehav)	R0390
Fordringar avseende primärkapitalposter eller garantikapital som infordrats men ej inbetalats	R0400
Kontanter och andra likvida medel	R0410 158 504
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	R0420 8 304
Summa tillgångar	R0500 1 993 273

	Solvens II - värde	
	C0010	
Skulder		
Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring	R0510	697 145
Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring (exklusive sjukförsäkring)	R0520	657 911
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0530	
Bästa skattning	R0540	614 933
Riskmarginal	R0550	42 978
Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande skadeförsäkring)	R0560	39 234
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0570	
Bästa skattning	R0580	34 373
Riskmarginal	R0590	4 861
Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0600	121 988
Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande livförsäkring)	R0610	
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0620	
Bästa skattning	R0630	
Riskmarginal	R0640	
Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive sjukförsäkring samt indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0650	121 988
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0660	
Bästa skattning	R0670	117 263
Riskmarginal	R0680	4 725
Försäkringstekniska avsättningar – indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	R0690	
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0700	
Bästa skattning	R0710	
Riskmarginal	R0720	
Övriga försäkringstekniska avsättningar	R0730	
Eventualförpliktelser	R0740	
Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar	R0750	
Pensionsåtaganden	R0760	
Depåer från återförsäkrare	R0770	
Uppskjutna skatteskulder	R0780	76 473
Derivat	R0790	2 925
Skulder till kreditinstitut	R0800	
Andra finansiella skulder än skulder till kreditinstitut	R0810	
Försäkringsskulder och skulder till förmedlare	R0820	
Återförsäkringsskulder	R0830	4 886
Skulder (leverantörsskulder, inte försäkring)	R0840	39 793
Efterställda skulder	R0850	
Efterställda skulder som inte ingår i primärkapitalet	R0860	
Efterställda skulder som ingår i primärkapitalet	R0870	
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	R0880	60 463
Summa skulder	R0900	1 003 673
Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder	R1000	989 600

S.05.01.02

Premier, ersättningar och kostnader per affärsgren

Premieinkomst

Brutto – direkt försäkring
 Brutto – mottagen proportionell återförsäkring
 Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring
 Återförsäkrarens andel
 Netto

Intjänade premier

Brutto – direkt försäkring
 Brutto – mottagen proportionell återförsäkring
 Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring
 Återförsäkrarens andel
 Netto

Inträffade skadekostnader

Brutto – direkt försäkring
 Brutto – mottagen proportionell återförsäkring
 Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring
 Återförsäkrarens andel
 Netto

Ändringar inom övriga avsättningar

Brutto – direkt försäkring
 Brutto – mottagen proportionell återförsäkring
 Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring
 Återförsäkrarens andel
 Netto

Uppkomna kostnader

Övriga kostnader

Totala kostnader

Affärsgren för: skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser (direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)								
Sjukvårdsförsäkring	Försäkring avseende inkomstskydd	Trygghetsförsäkring vid arbetsskada	Ansvarsförsäkring för motorfordon	Övrig motorfordonsförsäkring	Sjö-, luftfarts- och transportförsäkring	Försäkring mot brand och annan skada på egendom	Allmän ansvarsförsäkring	Kredit- och borgensförsäkring
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
R0110	10 622		47 088	111 637		237 687		
R0120			0	376				
R0130								
R0140	1 495		13 134	867		25 806		
R0200	9 127		33 954	111 146		211 881		
R0210	10 224		47 143	107 808		232 844		
R0220			0	157				
R0230								
R0240	1 495		13 134	867		25 806		
R0300	8 729		34 009	107 098		207 038		
R0310	5 433		63 060	53 864		167 708		
R0320			-624	153				
R0330								
R0340	810		27 409	442		14 293		
R0400	4 623		35 027	53 575		153 415		
R0410	0		0	0		0		
R0420			0	0				
R0430								
R0440	0		0	0		0		
R0500	0		0	0		0		
R0550	2 683		16 437	24 651		60 315		
R1200								
R1300								

Premier, ersättningar och kostnader per affärsgren

	Affärsgren för: livförsäkringsförpliktelser						Livåterförsäkringsförpliktelser		Totalt
	Sjukförsäkring	Försäkring med rätt till överskott	Fondförsäkring och indexförsäkring	Annan livförsäkring	Skadelivräntor till följd av skadeförsäkringsavtal som härrör från sjukförsäkringsåtaganden	Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser	Sjukförsäkring mottagen återförsäkring	Livåterförsäkring	
	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Premieinkomst									
Brutto	R1410					0		15	15
Återförsäkrares andel	R1420					0		0	0
Netto	R1500					0		15	15
Intjänade premier									
Brutto	R1510					0		15	15
Återförsäkrares andel	R1520					0		0	0
Netto	R1600					0		15	15
Inträffade skadekostnader									
Brutto	R1610					5 221		866	6 087
Återförsäkrares andel	R1620					0		0	0
Netto	R1700					5 221		866	6 087
Ändringar inom övriga avsättningar									
Brutto	R1710					0		0	0
Återförsäkrares andel	R1720					0		0	0
Netto	R1800					0		0	0
Uppkomna kostnader	R1900							13	13
Övriga kostnader	R2500								0
Totala kostnader	R2600								13

S.12.01.02

Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring

	Försäkring med rätt till överskott	Fondförsäkring och indexförsäkring			Annan livförsäkring		Skadelivräntor till följd av skadeförsäkringsavtal som härrör från andra försäkringsåtaganden än sjukförsäkringsåtaganden	Mottagen återförsäkring	Totalt (livförsäkring utom sjukförsäkring, inkl. fond- och indexförsäkring)	
	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0010							0	0	0
Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med återförsäkring som helhet	R0020									
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal										
Bästa skattning										
Bästa skattning, brutto	R0030							97 208	20 054	117 262
Det totala belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag efter justering för förväntade förluster till följd av att motparten fallerar	R0080							0	0	0
Bästa skattning minus belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag och finansiell återförsäkring	R0090							97 208	20 054	117 262
Riskmarginal	R0100							3 856	869	4 725
Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar										
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0110									
Bästa skattning	R0120									
Riskmarginal	R0130									
Försäkringstekniska avsättningar – totalt	R0200							101 064	20 923	121 987

Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring

		Sjukförsäkring som liknar livförsäkring		Skadelivräntor till följd av skadeförsäkringsavtal som härrör från sjukförsäkringsåtaganden	Mottagen återförsäkring, Sjukförsäkring	Totalt, sjukförsäkring som liknar livförsäkring	
		Avtal utan optioner och garantier	Avtal med optioner eller garantier				
		C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0010						
Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med återförsäkring som helhet	R0020						
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal							
Bästa skattning							
Bästa skattning, brutto	R0030						
Det totala belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag efter justering för förväntade förluster till följd av att motparten fallerar	R0080						
Bästa skattning minus belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag och finansiell återförsäkring	R0090						
Riskmarginal	R0100						
Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar							
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0110						
Bästa skattning	R0120						
Riskmarginal	R0130						
Försäkringstekniska avsättningar – totalt	R0200						

S.17.01.02

Försäkringstekniska avsättningar, skadeförsäkring

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med återförsäkring som helhet

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal

Bästa skattning

Premieavsättningar

Brutto

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang

Bästa skattning av premieavsättningar netto

Skadeavsättningar

Brutto

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang

Bästa skattning av skadeavsättningar netto

Bästa skattning totalt – brutto

Bästa skattning totalt – netto

Riskmarginal

Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Bästa skattning

Riskmarginal

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkringsavtal/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang – totalt

Försäkringstekniska avsättningar minus medel som kan återkrävas från återförsäkring specialföretag och finansiell återförsäkring – totalt

Direkt försäkring och mottagen proportionell återförsäkring							
Sjukvårdsförsäkring	Försäkring avseende inkomstskydd	Trygghetsförsäkring vid arbetsskada	Ansvarsförsäkring för motorfordon	Övrig motorfordonsförsäkring	Sjö-, luftfarts- och transportförsäkring	Försäkring mot brand och annan skada på egendom	Allmän ansvarsförsäkring
C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
R0010	0		0	0		0	
R0050							
R0060	4 243		22 559	36 435		78 544	
R0140	0		0	0		0	
R0150	4 243		22 559	36 435		78 544	
R0160	25 652		189 907	14 030		161 016	
R0240	6 172		121 956	971		44 666	
R0250	19 480		67 951	13 059		116 350	
R0260	29 895		212 466	50 465		239 560	
R0270	23 723		90 510	49 494		194 894	
R0280	3 304		5 813	796		3 532	
R0290							
R0300							
R0310							
R0320	33 199		218 279	51 261		243 092	
R0330	6 172		121 956	971		44 666	
R0340	27 027		96 323	50 290		198 426	

Försäkringstekniska avsättningar, skadeförsäkring

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med återförsäkring som helhet

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal

Bästa skattning

Premieavsättningar

Brutto

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang

Bästa skattning av premieavsättningar netto

Skadeavsättningar

Brutto

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang

Bästa skattning av skadeavsättningar netto

Bästa skattning totalt – brutto

Bästa skattning totalt – netto

Riskmarginal

Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Bästa skattning

Riskmarginal

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkringsavtal/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang – totalt

Försäkringstekniska avsättningar minus medel som kan återkrävas från återförsäkring specialföretag och finansiell återförsäkring – totalt

	Direkt försäkring och mottagen proportionell återförsäkring				Beviljad icke-proportionell återförsäkring				Total skadeförsäkrings förpliktelse
	Kredit- och borgensförsäkring	Rättskyddsförsäkring	Assistansförsäkring	Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag	Icke-proportionell sjukåterförsäkring	Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring	Icke-proportionell sjö-, luftfarts- och transportåterförsäkring	Icke-proportionell egendomsåterförsäkring	
	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180
R0010					0	0		0	0
R0050									
R0060								389	142 170
R0140					0	0		0	0
R0150					0	0		389	142 170
R0160					4 479	94 829		17 223	507 136
R0240					0	0		0	173 765
R0250					4 479	94 829		17 223	333 371
R0260					4 479	94 829		17 612	649 306
R0270					4 479	94 829		17 612	475 541
R0280					1 557	31 075		1 763	47 840
R0290									
R0300									
R0310									
R0320					6 036	125 904		19 375	697 146
R0330					0	0		0	173 765
R0340					6 036	125 904		19 375	523 381

S.19.01.21

Skadeförsäringersättning
Total skadeförsäkringsverksamhet
Skadeårsförsäkringsår

Z0010

(0) Skadeår

Utbetalda försäringersättningar brutto (ej ackumulerade)

Utvecklingsår												
(absolut belopp)	År	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
Föregående år	R0100	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110
												12 374
	N-9	R0160	88 247	74 422	17 077	3 162	2 134	2 515	723	-296	501	215
	N-8	R0170	107 806	86 280	20 680	7 932	3 758	6 159	1 239	1 205	477	
	N-7	R0180	96 017	85 427	13 125	4 062	1 660	3 165	453	371		
	N-6	R0190	80 849	63 927	14 558	3 421	1 221	536	292			
	N-5	R0200	95 112	76 729	10 902	1 177	705	1 245				
	N-4	R0210	123 672	75 550	10 073	7 362	3 517					
	N-3	R0220	105 415	86 259	8 215	-45						
	N-2	R0230	111 833	77 050	18 213							
	N-1	R0240	123 218	79 748								
	N	R0250	132 110									

Under innevarande år			Summan av år (ackumulerad)	
	C0170	C0180		
R0100	12 374	12 374		
R0160	215	188 700		
R0170	477	235 537		
R0180	371	204 281		
R0190	292	164 803		
R0200	1 245	185 870		
R0210	3 517	220 175		
R0220	-45	199 844		
R0230	18 213	207 096		
R0240	79 748	202 966		
R0250	132 110	132 110		
Totalt	248 517	1 953 757		

Odiskonterad bästa skattning av skadeavsättningar brutto

Utvecklingsår												
	År	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
Föregående	R0100	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300
												113 686
	N-9	R0160	0	0	0	0	0	0	12 527	11 932	11 260	
	N-8	R0170	0	0	0	0	0	22 541	22 162	20 752		
	N-7	R0180	0	0	0	0	22 976	22 267	20 538			
	N-6	R0190	0	0	0	18 748	15 395	14 040				
	N-5	R0200	0	0	24 491	21 963	20 190					
	N-4	R0210	0	33 952	41 393	40 178						
	N-3	R0220	82 611	71 082	58 491							
	N-2	R0230	144 331	58 781	47 316							
	N-1	R0240	135 968	69 254								
	N	R0250	157 353									

Årets slut (diskonterade data)		
	C0360	
R0100	97 847	
R0160	9 506	
R0170	17 348	
R0180	16 905	
R0190	11 315	
R0200	16 227	
R0210	33 554	
R0220	52 505	
R0230	38 379	
R0240	61 833	
R0250	151 718	
Totalt	507 136	

S.23.01.01

Kapitalbas

Primärkapital före avdrag för ägarintressen i andra finansiella sektorer enligt artikel 68 i delegerade förordning (EU) nr 2015/35

- Stamaktiekapital (egna aktier brutto)
- Överkursfond relaterad till stamaktiekapital
- Garantikapital, medlemsavgifter eller motsvarande primärkapitalpost för ömsesidiga och liknande företag
- Efterställda medlemskonton
- Överskottsmedel
- Preferensaktier
- Överkursfond relaterad till preferensaktier
- Avstämningsreserv
- Efterställda skulder
- Ett belopp som är lika med värdet av uppskjutna skattefordringar netto
- Andra kapitalbasposter som godkänts av tillsynsmyndigheten som primärkapital som ej specificeras ovan

Kapitalbas från den finansiella redovisningen som inte ska ingå i avstämningsreserven och inte uppfyller kriterierna för att klassificeras som kapitalbas enligt Solvens II

Kapitalbas från den finansiella redovisningen som inte ska ingå i avstämningsreserven och inte uppfyller kriterierna för att klassificeras som kapitalbas enligt Solvens II

Avdrag

Avdrag för ägarintressen i finansinstitut och kreditinstitut

Totalt primärkapital efter avdrag

Tilläggskapital

- Obetalt och ej infordrat garantikapital inlösningsbart på begäran
- Obetalt och ej infordrat garantikapital, obetalda och ej infordrade medlemsavgifter eller motsvarande primärkapitalpost för ömsesidiga och liknande företag, som kan inlösas på begäran
- Obetalda och ej infordrade preferensaktier inlösningsbara på begäran
- Ett rättsligt bindande åtagande att på begäran teckna och betala för efterställda skulder
- Bankkreditiv och garantier enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG
- Andra bankkreditiv och garantier än enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG
- Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG
- Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar– andra än enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG

Annat tilläggskapital

Sammanlagt tilläggskapital

Tillgänglig och medräkningsbar kapitalbas

- Total tillgänglig kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet
- Total tillgänglig kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet
- Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet
- Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet

Solvenskapitalkrav

Minimikapitalkrav

Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav

Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till minimikapitalkrav

	Totalt	Nivå 1 – utan begränsningar	Nivå 1 – begränsad	Nivå 2	Nivå 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010					
R0030					
R0040					
R0050					
R0070					
R0090					
R0110					
R0130	989 600	989 600			
R0140					
R0160					
R0180					
R0220					
R0230					
R0290	989 600	989 600			
R0300					
R0310					
R0320					
R0330					
R0340					
R0350					
R0360					
R0370					
R0390					
R0400					
R0500	989 600	989 600			
R0510	989 600	989 600			
R0540	989 600	989 600			
R0550	989 600	989 600			
R0580	408 799				
R0600	102 200				
R0620	2,4207				
R0640	9,683				

Avstämningsreserv

Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder

Egna aktier (som innehas direkt och indirekt)

Förutsebarautdelningar, utskiftningar och avgifter

Andra primärkapitalposter

Justering för kapitalbasposter med begränsningar med avseende på matchningsjusteringsportföljer och separata fonder

Avstämningsreserv**Förväntade vinster**

Förväntade vinster som ingår i framtida premier – livförsäkringsverksamhet

Förväntade vinster som ingår i framtida premier – skadeförsäkringsverksamhet

Total EPIFP

	C0060
R0700	989 600
R0710	
R0720	
R0730	
R0740	
R0760	989 600
R0770	
R0780	
R0790	

S.25.01.21

Solvenskapitalkrav – för företag som omfattas av standardformeln

		Solvenskapitalkrav brutto	Företagsspecika parametrar	Förenklingar
		C0110	C0090	C0120
Marknadsrisk	R0010	420 753		
Motpartsrisk	R0020	28 695		
Teckningsrisk för livförsäkring	R0030	7 030		
Teckningsrisk för sjukförsäkring	R0040	12 286		
Teckningsrisk för skadeförsäkring	R0050	163 170		
Diversifiering	R0060	-127 839		
Immateriell tillgångsrisk	R0070	0		
Primärt solvenskapitalkrav	R0100	504 095		

Beräkning av solvenskapitalkrav

Operativ risk

	C0100
R0130	20 007
R0140	0
R0150	-115 302
R0160	
R0200	408 800
R0210	0
R0220	408 800

Förlusttäckningskapacitet i försäkringstekniska avsättningar

Förlusttäckningskapacitet i uppskjutna skatter

Kapitalkrav för verksamhet som drivs i enlighet med art. 4 i direktiv 2003/41/EG

Solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg

Kapitaltillägg redan infört

Solvenskapitalkrav

Övrig information om solvenskapitalkrav

Kapitalkrav för undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk

R0400	
R0410	
R0420	
R0430	
R0440	

Totalt belopp för teoretiska solvenskapitalkrav för återstående del

Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för separata fonder

Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för matchningsjusteringsportföljer

Diversifieringseffekter till följd av aggregering av nSCR separata fonder för artikel 304

S.28.01.01

Minimikapitalkrav – enbart livförsäkrings- eller enbart skadeförsäkrings- eller skadeåterförsäkringsverksamhet

Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för skadeförsäkring

	C0010
MinimikapitalkravNLResultat	R001087 685

Sjukvårdsförsäkring och proportionell återförsäkring
Försäkring avseende inkomstskydd och proportionell återförsäkring
Trygghetsförsäkring vid arbetsskada och proportionell återförsäkring
Ansvarsförsäkring för motorfordon och proportionell återförsäkring
Övrig motorfordonsförsäkring och proportionell återförsäkring
Sjö-, luftfarts- och transportförsäkring och proportionell återförsäkring
Försäkring mot brand och annan skada på egendom och proportionell återförsäkring
Allmän ansvarsförsäkring och proportionell återförsäkring
Kredit- och borgensförsäkring och proportionell återförsäkring
Rättsskyddsförsäkring och proportionell återförsäkring
Assistansförsäkring och proportionell återförsäkring
Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag och proportionell återförsäkring
Icke-proportionell sjukåterförsäkring
Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring
Icke-proportionell sjö-, luftfarts- och transportåterförsäkring
Icke-proportionell egendomsåterförsäkring

Bästa skattning och försäkringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/specialföretag) beräknade som helhet	Premieinkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna
C0020	C0030
R0020	0
R0030	23 7229 349
R0040	0
R0050	90 51034 820
R0060	49 495109 297
R0070	0
R0080	194 894218 386
R0090	0
R0100	0
R0110	0
R0120	0
R0130	0
R0140	4 4791 221
R0150	94 82911 861
R0160	0
R0170	17 61214 975

Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för livförsäkring

	C0040
MinimikapitalkravL Resultat	R02002 463

Förpliktelser med rätt till andel i överskott – garanterade förmåner
Förpliktelser med rätt till andel i överskott – diskretionära förmåner
Försäkringsförpliktelser med indexreglerade förmåner och fondförsäkring
Annan liv(åter)försäkrings- och sjuk(åter)försäkringsförpliktelser
Sammanlagd risksumma för alla liv(åter)försäkringsförpliktelser

Bästa skattning och försäkringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/specialföretag) beräknade som helhet	Premieinkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna
C0050	C0060
R0210	0
R0220	0
R0230	0
R0240	117 263
R0250	0

Övergripande beräkning av minimikapitalkrav

Linjärt minimikapitalkrav
Solvenskapitalkrav
Högsta minimikapitalkrav
Lägstaminimikapitalkrav
Kombinerat minimikapitalkrav
Tröskelvärde för minimikapitalkrav

Minimikapitalkrav

	C0070
R0300	90 148
R0310	408 799
R0320	183 960
R0330	102 200
R0340	102 200
R0350	38 486
R0400	102 200